

شماره صفحهفهرست عنوان

۳	۱ - هدف
۴	۲ - محدوده اعتبار
۵	۳ - مراجع
۶	۴ - مسؤولیت‌ها
۶	۵ - مفاهیم پایه
۷	۶ - تعاریف، علائم و اختصارات
۱۵	۷ - روش کار و شرح عملیات
۱۵	۷ - تجهیزات مورد نیاز برای بازرسی
۱۵	۷ - بازرسی‌ها و انتخاب نوع بازرسی
۱۹	۷ - گردش کار بازرسی جرثقیل و پیگیری
۲۱	۷ - شرح کار
۲۱	۷ - بررسی مستندات جرثقیل
۲۴	۷ - برداشت مشخصات فنی جرثقیل
۲۵	۷ - ۷ - نمودار درجه‌بندی بار
۲۶	۷ - ۷ - الزامات کلی
۲۷	۷ - ۷ - اتفاق (کایین)
۲۹	۷ - ۷ - تجهیزات الکتریکی
۳۰	۷ - ۷ - تجهیزات کنترلی

شماره صفحه

فهرست عنوان

۳۲	۷	۴ ۴ ابزارهای کمک عملیاتی
۳۶	۷	۴ ۵ سیستم هیدرولیک و پنوماتیک
۳۸	۷	۴ ۶ پایه‌های تعادلی (بازوی کشویی ثبت گشته)
۳۹	۷	۴ ۷ موارد خودرویی و حرکت زمینی
۴۲	۷	۴ ۸ ترمز و تجهیزات ترمزگیری
۴۳	۷	۴ ۹ مکانیزم تلسکوپینگ
۴۴	۷	۴ ۱۰ الزامات خاص برای سازو کارهای آونکی (نوسانی)
۴۵	۷	۴ ۱۱ بوم و جیب
۴۶	۷	۴ ۱۲ مکانیزم بالابری بوم
۴۷	۷	۴ ۱۳ مکانیزم بالابری بار
۴۸	۷	۴ ۱۴ طناب‌های فولادی و تجهیزات طناب‌بندی
۵۰	۷	۴ ۱۵ قرقره‌ها، قلاب، بلوک بار
۵۲	۷	۴ ۱۶ آزمون‌ها
۵۶	۷	۴ ۱۷ اجزای بار آزمون
۵۶	۷	۴ ۱۸ گواهی آزمون و تأیید سلامت
۵۷	۷	۴ ۱۹ بالابری ایمن افراد
۵۸	۸	۴ - سوابق
۵۹	۹	۴ - پیوست‌ها
۶۰	۱۰	۴ - مدارک مرتبط

۱ - هدف

هدف از این دستورالعمل بیان مراحل و روش انجام بازرسی جرثقیل های سیار (متحرک) است.

۲ - محدوده اعتبار

این دستورالعمل درمورد جرثقیل های سیار با شاسی چرخ لاستیکی، شنی دار یا لوکوموتیوی، با بوم تلسکوپی یا خشک و با ظرفیت بیش از ۱ تن که انرژی خود را از موتور احتراق داخلی یا موتور الکتریکی دریافت می کند می باشد.

این دستورالعمل در مورد کشنده های بوم جانبی (ساید بوم)، جرثقیل های بوم مفصلی، جرثقیل های با بوم کالسکدار، جرثقیل های مورد استفاده در خطوط فشار قوی و جرثقیل های مورد استفاده در کاربری هایی غیر از بالابری کاربرد ندارد.

۳ - مراجع

مراجع استفاده شده برای تهیه این دستورالعمل به شرح زیر است:

۱ ASME - B30.5 - 2014**Mobile and Locomotive Cranes****۲ ASME - B30.6 - 2015****Derricks****۳ ASME - B30.8 - 2015****Floating Cranes and Floating Derricks****۴ ASME - B30.14 - 2016****Side Boom Tractors****۵ ASME - B30.22 -****Articulating Boom Cranes****۶ ASME - B30.25 -****Scrap and Material Handlers****۷ ASME - B30.27 -****Material Placement Systems****۸ IISO - 10071 - 1386****جرثقیل ها- الزامات ایمنی جرثقیل های بارکن****۹ IISO - 16311 -****جرثقیل ها- اندازه گیری هم محوری چرخ ها****۱۰ IISO - 18987 - 1394****ویژگیها و الزامات ایمنی جرثقیلها متحرک و دارای قوای محرکه (لوموتیو)****۱۱ IISO - 10063-2 - 1386****جرثقیل ها- چیدمان و ویژگی های ابزارهای کنترلی - قسمت ۲- تمهیدات و الزامات****پایه برای جرثقیل های متحرک****۱۲ IISO - 10069-2 - 1386****جرثقیل ها- دفترچه راهنمای کاری جرثقیل - قسمت ۲- جرثقیل های سیار**

13 INSO - 10361-2 - 1392

جرثقیل ها- دسترسی ها، حفاظت ها و محدود کننده ها(نگهدارنده ها)-

قسمت ۲- جرثقیل های سیار

14 INSO - 12006-2 - 1388

جرثقیل ها- وسایل محدود کننده و نشانگر- قسمت ۲- جرثقیل های سیار

15 ISIRI - 10061-2 - 1393

جرثقیل ها- نمادهای گرافیکی- قسمت دوم- جرثقیل های سیار

16 ISIRI - 10064-2 - 1386

جرثقیل ها- اتفاق ها- قسمت دوم- جرثقیل های سیار

17 ISIRI - 10360-2 - 1388

جرثقیل ها- الزامات سازوکارها- قسمت ۲- جرثقیل های سیار

18 ISIRI - 11478-4 - 1387

آینه کار برای کاربرد ایمن جرثقیل ها- بخش ۴- جرثقیل های خودرویی

19 ISIRI - 12008-1 - 1388

جرثقیل های سیار- تعیین تجربی عملکرد جرثقیل-

قسمت ۱- بارهای واژگونی و شعاع بار

20 INSO - 12031-1 -

جرثقیل ها- رهبری های کشنده های چرخ دار و قابل حمل و نقل-

قسمت ۱- کلیات

21 ISIRI - 2868 - 1386

حفاظت تامین شده توسط محفظه ها(کد IP)

22 ISIRI - 9957 - 1386

جرثقیل ها- علامه ایمنی و تصویری خطر- اصول کلی

23 ISIRI - 10062 - 1392

جرثقیل ها و وسایل بالابر- مشخصه های فنی و مدارک پذیرش

24 ISIRI - 10070 - 1386

جرثقیل ها- الزامات بارهای آزمون

25 ISIRI - 10452 - 1388

جرثقیل ها- ضوابط و دستورالعمل های آزمون

26 INSO - 12010 - 1388

جرثقیل ها- پایش دوره کاری طراحی شده برای جرثقیل

27 ISIRI - 13969 - 1390

سیم طناب فولادی- پروسه های سوکت زدن- سوکت زدن با فلز مذاب و رزین-

ویزگی ها

28 ISIRI - 13973 - 1389

طناب های سیمی فولادی- انتهایی چشمی تابیده شده برای قلاب ها

29 INSO - 16291 - 1392

جرثقیل ها- طناب های سیمی- نگهداری و تعمیرات ، بازرسی و خارج از رده کردن

30 INSO - 21043 - 1386

طناب های سیمی فولادی برای بالابرها- حداقل الزامات

31 ISIRI - 10053-1 - 1386

جرثقیل ها و وسایل بالابر- طبقه بندی- قسمت اول- کلیات

32	INSO - 10061-1 - 1386	جرثقیل ها-نمادهای گرافیکی - قسمت ۱- کلیات
33	INSO - 10064-1 - 1389	جرثقیل ها-کابین ها و ایستگاههای کنترل- قسمت ۱-کلیات
34	INSO - 10068-1 - 1394	جرثقیل ها-بازرسی ها- قسمت ۱-کلیات
35	INSO - 10069-1 - 1386	جرثقیل ها-دفترچه راهنمای رانندگی جرثقیل - قسمت اول -کلیات
36	ISIRI - 10358-1 - 1388	جرثقیل ها- کاربری ایمن - قسمت اول -کلیات
37	ISIRI - 10359-1 - 1387	جرثقیل ها- برچسب های اطلاعاتی قسمت اول-کلیات
38	ISIRI - 10360-1 - 1387	جرثقیل ها- الزامات ساز و کارها- قسمت اول -کلیات
39	ISIRI - 10361-1 - 1387	جرثقیل -شیوه های دسترسی ، حفاظت ها و موانع حفاظتی - قسمت اول-کلیات
40	ISO - 10972-1 - 1998	Crane - Requirements for mechanisms - Part1: General
41	ISIRI - 12006-1 - 1388	جرثقیل ها - وسایل نشانگر و محدود کننده - قسمت ۱ - کلیات
42	ISIRI - 12009-1 - 1388	جرثقیل ها- وسایل مهار کردن برای شرایط در سرویس و خارج از سرویس - قسمت ۱ - کلیات
43	ISIRI - 12010-1 - 1389	جرثقیل ها- پایش شرایط - قسمت ۱- کلیات
44	INSO - 18176-4 - 2007	ایمنی ماشین آلات - ابزارهای ثابت دسترسی به ماشین آلات - قسمت ۴ - نردهای ثابت ref ISO 14122-4:2004
45	ISIRI - 1926-5 - 1394	کابل های با عایق لاستیکی با ولتاژ اسمی تا و خود ۷۵۰ ۴۵۰ ولت - قسمت پنجم- کابل بالابرها
46	INSO-IEC - 60204-32 - 1392	ایمنی ماشین آلات - تجهیزات الکتریکی ماشین ها - قسمت ۳۲ الزامات ماشینهای بالابر
47	ISO - 4306-1 - 2007	Cranes — Vocabulary — Part 1: General
48	ASME - B30.10 - 2014	Hooks
49	ASME - B30.7 - 2014	Winches
50	DD CEN/TS - 13001-3-5 - 2010	Cranes - General design - Part 3-5: Limit states and proof of competence of forged hooks

۴ - مسؤولیت‌ها

مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی مسؤول انجام بازرسی فوق می‌باشد. مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی بر اساس نوع کار و نیاز پروره باید از استانداردهای مرجع و نیز استانداردهای قرار داده شده در بالا و استانداردهای زیر مجموعه‌ای ایشان استفاده کنند تا چهار هدف سازگاری زیر در طول دوره گواهی برای جرثقیل قابل دستیابی باشد.

(۱۰۰۶۸-۱)

- ۱ - عملکرد و کارایی خواسته شده از جرثقیل ممکن باشد.
- ۲ - استحکام کافی و مورد انتظار در برابرداریها برای جرثقیل با ضریب اطمینان کافی وجود داشته باشد.
- ۳ - عمر طراحی شده برای جرثقیل در دوره گواهی به پایان نرسد.
- ۴ - سیستم تضمین کیفیت، برای اطمینان از ادامه عملکرد و کارایی مکانیکی نهادینه شده باشد. (مانند: **PM**، ...)

در زیر رویه و دستوالعمل عمومی بازرسی‌های جرثقیل موبایل آورده شده است. چک لیست عمومی در مدارک مرتبط برای شرایط عمومی بازرسی زمینه شده است. مراجع این دستورالعمل استانداردهای شناخته شده در ایران و نیز استانداردهای ملی شده در لیست مراجع است و توجه شود که ممکن است نیاز شود تا برای شرایط اختصاصی بازرسی از تجهیزات تخصصی بر اساس سازنده، نوع استاندارد و کاربری خاص، با مراجعه با استانداردهای تخصصی مربوطه غیر از موارد اعلام شده تحصیل و اقدام شود.

۵ - مفاهیم پایه:

- ۵ مقررات ذکر شده در این مجموعه حداقل شرایط لازم برای تامین حفاظت و ایمنی عملیات با و یا بر روی جرثقیل می‌باشد، لذا ممکن است لازم شود تا مقررات دیگری را علاوه بر مقررات ذکر شده جهت تامین ایمنی بیشتر مراعات و بکار بندید.
- ۵ محل بازرسی و اطراف آن و شرایط آب و هوایی و سستی زمین و تجهیزات حفاظت فردی باید برای اطمینان از بازرسی ایمن از قبل وارسی شده و بازرسی حتما باید تحت نظارت ایستگاه کنترلی انجام شود.
- ۵ در حین بازرسی فعال و غیرفعال کردن منابع توان، قطعات و مدارهای الکتریکی، کارکرد جرثقیل اکیدا ممنوع بوده و تنها با دستور بازرس انجام شود.

۴ عملیات جرثقیل یک فعالیت گروهی است، پس در همه شرایط همکاری کامل با کارشناسان، ناظرین و مسئولین ایمنی، اعضاي تیم برابری الزامی است.

۵ رعایت اصول اخلاقی، انصباطی، سلسله مراتب و قوانین کارگاه محل استقرار جرثقیل در هنگام بازرسی الزامی است.

۶ اخذ مجوز قبل از انجام بازرسی از واحدهای ذیربسط در سایت کاری الزامی است. (۱۰۰۶۸-۱)

۶ - تعاریف، علائم و اختصارات

۶-۱ سازنده (۱۸۹۸۷)

شخص حقیقی و یا حقوقی است که در رابطه با تمام جنبه های فرآیند تولید و الزامات ایمنی محصول نهایی در مقابل مرجع تایید مسول است.

۶-۲ شخص ذیصلاح

شخص حقوقی ذیصلاح، شرکت، موسسه، سازمان و نهاد عمومی یا خصوصی که برای انجام خدمات مورد نیاز، دارای پرونده و گواهی صلاحیت از مراجع معترض و توسط دانش، آموزشها و تجربه کافی توانایی حل مشکلات مربوطه را دارد باشد.

۶-۳ کاربر جرثقیل (اپراتور) (۱۰۰۶۹-۱)

فردي که جرثقیل را به منظور جابجا کردن بارها به کار می اندازد.
یادآوری : واژه راننده به شخصی اطلاق می شود که فقط کنترل هایی را به کار می گیرد که جرثقیل را از محلی به محل دیگر جابجا می کند.

۶-۴ کاربری (۱۰۳۵۸-۱)

هر نوع عملیات با و یا بر روی جرثقیل مانند جابه جایی، نصب، برچیدن، تعمیر و نگهداری و یا جابجایی بار را گویند.

۶-۵ فرد حقیقی و یا حقوقی شایسته: (۱۰۳۵۸-۱)

فرد حقیقی و یا حقوقی که دانش تئوری و عملی و تجربه لازم درخصوص جرثقیل، تجهیزات مورد استفاده و باربرداری مورد نظر، بمنظور به انجام رساندن عملیات مورد نظر (شامل موارد گفته شده در بالا) را دارا باشد.

فرد حقیقی نماینده سازمان استفاده کننده از خدمات جرثقیل که کنترل کننده نهایی عملیات جرثقیل در سایت باشد باید از افراد شایسته انتخاب شود.

۶۴ تامین کننده : (INSO-IEC - 60204)

فردی (به عنوان مثال سازنده، پیمانکار، نصب کننده، جمع کننده(installer)، که تجهیزات و یا خدمات مربوط به ماشین بالابر را فراهم می کند. یادآوری- سازمان استفاده کننده می تواند در نقش تامین کننده برای خودش عمل کند.

۶۵ جرثقیل سیار نصب شده بر روی کامیون (کفی / پشت کامیونی)

جرثقیلی است متشكل از سازه بالایی گردان (ستون مرکزی)، بوم، ماشین آلات کاری و یک یا چند اتفاق کاربر نصب شده بر روی شاسی که معمولاً قابلیت حمل محموله‌ای با استفاده از نیروی محرکه کامیون را دارد.

۶۶ جرثقیل بارکن (۱۰۰۷۱)

جرثقیلی است دارای یک ستون، که حول تکیه گاه و سامانه اهرم (بوم) متصل به انتهای فوقانی ستون، چرخش می کند. سامانه بوم اغلب روی یک وسیله نقلیه (شامل تریلر) نصب شده و به منظور بلند کردن و یا پایین آوردن بار طراحی شده است.

۶۷ جرثقیل شنی دار

جرثقیلی است متشكل از یک سازه بالایی گردان با یک قوه محرکه، ماشین آلات کاری و بوم متصل بر روی یک پایه و مجهز به چرخ شنی برای حرکت.

۶۸ جرثقیل لوکوموتیوی

جرثقیلی است متشكل از یک سازه بالایی گردان با قوه محرکه، ماشین آلات کاری و بوم متصل بر روی یک پایه یا یک ماشین مجهز برای حرکت در خطوط ریلی که می تواند خودپیش ران باشد و یا توسط یک منبع خارجی پیش رانده شود.

۶۹ جرثقیل چرخ لاستیکی

جرثقیلی است متشكل از یک سازه بالایی گردان با یک یا چند قوه محرکه، ماشین آلات کاری و بوم متصل بر روی شاسی جرثقیل که مجهز به محور و چرخ لاستیکی برای حرکت بوده، دارای یک منبع نیرو است. جایگاه های رانندگی و انجام عملیات در آن ممکن است مجزا یا در هم ادغام شده باشد.

۶ ۱۴ کامیون تجاری

یک وسیله نقلیه موتوری تجاری که اصولاً برای جابه‌جایی وسایل و لوازم پرورده‌های تجاری و صنعتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶ ۱۴ شاسی کشنده جرثقیل

شاسی زیرین یک جرثقیل چرخ لاستیکی که مخصوص جابه‌جایی سازه بالایی گردان جرثقیل طراحی شده است، که می‌تواند خودپیش‌ران باشد یا نباشد. وجه تمایز آن از کامیون تجاری در این است که برای جابه‌جایی پرسنل و تجهیزاتی غیر از سازه بالایی گردان طراحی نشده است.

۶ ۱۴ سازه بالایی گردان

قسمت بالایی سازه جرثقیل و ماشین‌آلات عملیاتی نصب شده بر روی آن که حول محوری می‌چرخد.

۶ ۱۵ گردش

چرخش سازه بالایی گردان برای حرکت بارها در جهت افقی حول محور چرخش.

۶ ۱۶ بوم

عضو لولا شده به سازه بالایی گردان که بار مجموعه قرقره‌های بالابری را تحمل می‌کند.

۶ ۱۷ بوم خشک (۱۰۰۶۰)

بوم با طول ثابت و یا ساختار مستحکم

۶ ۱۸ بوم تلسکوپی

از یک بوم پایه تشکیل می‌شود که برای افزایش طول، یک یا چند قسمت به صورت تلسکوپی از آن خارج می‌شوند.

۶ ۱۹ سازه A شکل (دروازه‌ای)

عضوی سازه‌ای که در بالای سازه بالایی گسترش می‌یابد و به واسطه آن طناب‌های نگهدارنده بوم تغییر مسیر می‌دهند.

۶ ۲۰ زاویه‌سنجد بوم

وسیله‌ای که زاویه راستای بخش اصلی بوم نسبت به افق را اندازه‌گیری می‌کند.

۶ ۲۱ متوقف‌کننده بوم

وسیله‌ای که از افزایش بیشتر زاویه بوم در بالاترین موقعیت مجاز آن جلوگیری می‌کند (برای جلوگیری از واژگونی جرثقیل در جهت عقب).

۶ ۲۴ جیب (بازو) (بوم دکل سوار)

یک قسمت اضافی متصل شده به نوک بوم که امکان افزایش طول بوم چهت بلند کردن بارهای مشخص شده را فراهم می‌آورد. جیب ممکن است با بوم هم راستا باشد و یا نسبت به آن در صفحه عمودی بوم دارای زاویه باشد.

۶ ۲۴ مانع برگشت جیب

وسیله‌ای که از برگشت به عقب ناخواسته جیب جلوگیری می‌کند.

۶ ۲۴ اتصال بلندشونده انتهای بوم

اتصالی در قسمت انتهایی جلوی جرثقیل به صورت یک بوم یا جیب بالایی که قادر به تغییر زاویه در طول عملیات بوده، در بالای بوم اصلی پایینی نصب می‌شود. وجه تمایز این اتصال با جیب ثابت در آن است که زاویه جیب نمی‌تواند در طول عملیات تغییر کند. در حالت کلی زاویه بوم پایینی نیز قابل تغییر است.

۶ ۲۵ دکل بوم

سازه‌ای است که به لولای بوم یا نزدیکی آن لولا می‌شود و بوم را نگه می‌دارد. سر دکل معمولاً به وسیله طناب‌های بالایر بوم نگه داشته شده، بالا و پایین آورده می‌شود.

۶ ۲۶ دکل جیب

سازه‌ای است که به نوک بوم یا نزدیکی آن لولا می‌شود و جیب را نگه می‌دارد.

۶ ۲۷ بلوک بار پایینی

مجموعه قلاب یا شگل، مفصل گردان، قرقه‌ها، پین و قاب (فریم) معلق شده توسط طناب‌های بالایری.

۶ ۲۸ بلوک بار بالایی

مجموعه شگل، مفصل گردان، قرقه‌ها، پین ها و قاب (فریم) معلق از بوم.

۶ ۲۹ دوبلوکه شدن

وضعیتی که بلوکه بار پایینی یا مجموعه قلاب به بلوکه بار بالایی یا مجموعه قرقه نوک بوم برخورد می‌کند. این وضعیت ممکن است باعث به وجود آمدن کشش بیش از حد در طناب فولادی شده، به پارگی طناب و سقوط احتمالی بار منجر شود.

۶ ۳۰ دستگاه ضد دوبلوکه شدن

دستگاهی است که قبل از وقوع وضعیت دوبلوکه شدن فعال شده، از ادامه عملکردهایی از جرثقیل که باعث ایجاد این وضعیت می‌شوند، جلوگیری می‌کند.

۶ ۳۱ بالابر کمکی

سیستم بالابر طناب ثانویه که هم همراه با بالابر اصلی و هم به طور مستقل از آن مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶ ۳۲ محور چرخش

محور عمودی که سازه بالایی حول آن می‌چرخد.

۶ ۳۳ اتاق (کابین)

محفظه‌ای که ماشین‌آلات سازه بالایی گردان یا جایگاه کاربر (ایراتور) یا راننده را می‌پوشاند.

۶ ۳۴ وزنه تعادل

وزنه‌ای که برای تکمیل وزن دستگاه به منظور تأمین پایداری در هنگام بلند کردن بارهای کاری استفاده می‌شود.

۶ ۳۵ درام

عضوی استوانه‌ای شکل که طناب جهت بالابردن یا پایین آوردن بار یا بوم به دور آن پیچانده می‌شود.

۶ ۳۶ پایه‌های تعادلی

اجزای ثابت یا بازشوندهای هستند که به پایه جرثقیل متصل شده، انتهای آن‌ها بر روی تکیه‌گاهی قرار می‌گیرد و برای نگه داشتن وزن جرثقیل و حفظ تعادل آن استفاده می‌شوند.

۶ ۳۷ ثبیت‌کننده‌ها

اجزای ثابت یا بازشوندهای هستند که به پایه جرثقیل متصل شده، برای افزایش تعادل جرثقیل استفاده می‌شوند، ولی ممکن است توانایی آزادسازی تمام وزن از چرخ‌ها و یا سطح را نداشته باشند.

۶ ۳۸ حداقل نیروی پارگی

کمترین نیرویی است که در صورت اعمال به صورت کشش مستقیم به یک طناب فولادی نو و استفاده نشده باعث پارگی آن می‌شود.

۶ ۳۹ طناب در حرکت

طنابی که به دور قرقره یا درام پیچیده می‌شود.

۶ ۴۰ طناب مقاوم در برابر چرخش (نتاب)

طنابی متشكل از یک لایه داخلی از دسته سیم که در یک جهت تابیده شده و با یک لایه از دسته سیم که در جهت مخالف تابیده شده، پوشانده شده است. این ویژگی باعث ایجاد گشتاورهای متقابل و کاهش گرایش طناب نهایی به چرخش می‌شود.

۶ ۴۱ طناب ثابت (مهار)

طناب نگهدارنده که فاصله ثابت بین نقاط اتصال به دو جزء متصل به طناب اصلی را حفظ می‌کند.

۶ ۴۲ بار کاری

بار بیرونی اعمال شده به جرثقیل که شامل وزن بار و تجهیزات نگهدارنده مانند بلوك بار پایینی، شگلهای و اسلینگ‌ها می‌شود.

۶ ۴۳ دسته‌بندی (درجه‌بندی) بار

دسته‌بندی بارهای مجاز جرثقیل در شرایط مختلف بر حسب کیلوگرم یا پوند که توسط تولیدکننده مشخص می‌شود.

۶ ۴۴ نشان‌گر بار

وسیله‌ای که وزن بار را اندازه‌گیری می‌کند.

۶ ۴۵ نشان‌گر ظرفیت مجاز

وسیله‌ای است که به طور خودکار بر شعاد، وزن بار، و دسته‌بندی بار نظارت دارد و در شرایط اضافه بار به کاربر جرثقیل هشدار می‌دهد.

۶ ۴۶ محدودکننده ظرفیت مجاز

وسیله‌ای است که به طور خودکار بر شعاد، وزن بار، و دسته‌بندی بار نظارت دارد و از حرکاتی که باعث ایجاد شرایط اضافه بار می‌شود، جلوگیری می‌کند.

۶ ۴۷ ابزارهای کمک عملیاتی

وسایلی جانبی که در هنگام تشخیص دادن شرایط حدی، اطلاعاتی کمکی را برای انجام راحت‌تر عملیات جرثقیل فراهم می‌کند یا خود برخی عملکردهای خاص را بدون دخالت کاربر کنترل می‌کند. چند نمونه از ابزارهای کمک عملیاتی به شرح زیر است، اما محدود به این موارد نمی‌شود:

دستگاه ضد دوبلوکه شدن، نشان گر ظرفیت مجاز، محدود کننده ظرفیت مجاز، نشان گر زاویه بوم یا شعاع، دستگاه قطع کننده تغذیه بالابر بوم خشک، نشان گر طول بوم، نشان گر تراز جرثقیل، نشان گر چرخش درام، نشان گر بار و نشان گر سرعت باد.

۶ ۴۸ توقف کنترل شده (INSO-IEC - 60204)

توقف حرکت ماشین بالابر به صورتی که در طی توقف همچنان توان الکتریکی برای محرك های ماشین برقرار می باشد.

۶ ۴۹ انحراف جرثقیل (۱۰۰۷۱)

زاویه بین محور چرخان و خط عمود که در اثر حرکت بر روی یک محل شیبدار یا سطوح ناهموار حاصل می گردد.

۶ ۵۰ فشار دینامیکی (۱۰۰۷۱)

فشاری است در اجزا سامانه هیدروویک و یا قسمتی از آن که بر اثر نیروهای دینامیکی وارد بر عملگرها در حین بارگذاری ایجاد می شود.

۶ ۵۱ شیر حساس به جریان (۱۰۰۷۱)

شیری است که در صورت افزایش فشار پیش تنظیم سیال، جریان را متوقف می کند.

۶ ۵۲ شیر نگهدارنده بار (۱۰۰۷۱)

شیری است که بطور متداول از طریق یک نیروی خارجی باز و بسته شده و مانع عبور جریان سیال به خارج از فعال کننده (عملگر) هیدروویکی می گردد.

۶ ۵۳ شیر فشارشکن اصلی (۱۰۰۷۱)

شیری است که فشار سامانه هیدروویک جرثقیل را محدود می کند.

۶ ۵۴ بار مفید (۱۰۰۷۱)

باری است که توسط جرثقیل از روی امین بلند شده و توسط متعلقات بالابر بار غیر ثابت و در صورت عدم استفاده از این نوع، توسط متعلقات بالابر بار ثابت به حایت تعليق در می آید.

۶ ۵۵ شیر فشار شکن دریچه ای (سوپاپ اطمینان) (۱۰۰۷۱)

شیری است که فشار اعمال شده به عملگرهای هیدروویکی را محدود می کند.

۶ ۵۶ شیر فشار شکن (سوپاپ اطمینان فشار) (۱۰۰۷۱)

سوپاپی که در صورت افزایش فشار روغن هیدرولیک از مقدار مجاز، به طور اتوماتیک باز شده و روغن اضافی را به مخزن انتقال می دهد.

۶ ۵۷ عملیات راه اندازی (۱۰۰۷۱)

به عملیات آماده سازی جرثقیل جهت باربرداری اطلاق می گردد.

۶ ۵۸ سرعت نشست (۱۰۰۷۱)

مسافت طی شده در امان مشخص که در آن بار بر اثر نشت قطعات هیدرولیکی کاهش می یابد.

۶ ۵۹ باربرداری بحرانی (۱۸۹۸۷)

یک عملیات بالا بردن و یا بلند کردن که سطح ریسک پذیری بالاتری از حد معمول نیاز دارد. به عنوان مثال افزایش خطر (ریسک بالا) می تواند مربوط به آسیب دیدگی پرسنل، خسارت اموال، وقفه در تولید کارخانه، تاخیر بر برنامه زمانبندی، آزادسازی مواد خطرناک در محیط زیست و یا دیگر عامل مرتبط با محل (موقعیت) کار باشد.

- تشخیص بحرانی بودن یک باربرداری معمولاً به سیاستهای شرکت استفاده کننده بر می گردد. با این حال برخی شرایط معمول و پذیرفته شده به عنوان شرایط باربرداری بحرانی در زیر به عنوان نمونه آورده شده است.

۱- افزایش بار بیش از شرایط پیش بینی شده در سیستم ایمن کاری معمول شرکت استفاده کننده

۲- بالابری نفرات

۳- بالابری با استفاده از بیش از یک جرثقیل

۴- بالابری تجهیزات منحصر به فرد و با ارزش بالا و یا در حداقل فضای کاری مجاز و یا فضاهای محدود شده

۵- بالابری در نزدیکی و در طول بوم در دسترس کابلهای برق قدرت، ساختمانهای اشغال شده با افراد، جاده ها و راهها عمومی، سیستم های حمل نقل و غیره.

۶- بالابری تجهیزات در ارتفاع که کنترل روی بار را سخت می کند.

۷- بالابری باربرداری بارهای خاص از لحاظ هندسه و ...

۷ - روش کار و شرح عملیات

۷ - ۱ - تجهیزات مورد نیاز برای بازرسی

- انواع متر و وسایل اندازه گیری شامل متر نواری، متر پارچه‌ای، متر لیزری، کولیس، شیارسنج و تراز کالیبره شده

- وسایل حفاظت شخصی مانند: کفش ایمنی، لباس کار، دستکش، کلاه ایمنی، هارنس، لنیارد در صورت نیاز

- فازمتر، ولت متر، متال مارکر و اسپری و سایر تجهیزات (بسته به دامنه و نوع بازرسی) از جمله

ضخامت‌سنج رنگ، زبری‌سنج و تجهیزات NDT (تست غیرمخرب) معمولاً زمانیکه در وجود ترک و یا سایر

آسیب دیدگی ها تردید وجود داشته باشد.

۷ - ۲ - بازرسی ها و انتخاب نوع بازرسی

عمر طراحی جرثقیل بر اساس استاندارد ملی ۱۰۳۵۸-۱ براورد می شود. چک لیست مناسب برای ارزیابی دستورالعمل های سازمان استفاده کننده توسط شخص ذی صلاح و مطابق استاندارد ۱۰۰۶۸-۱ تایید می شود. چنانچه دستورالعملهای سازنده قابل دسترسی نباشد، فرد ذیصلاحی باید راهنمای مناسب را تایید کند. بازرسی ها باید با تناوبی انجام شوند که بتواند جرثقیل را در شرایط ایمن و رضایت بخشی نگهدارد. آزمون های استاتیک، دینامیک، پایداری مطابق با استاندارد 10452 ISIRI انجام می گردد. در پیوست ۲ جدول ت-۱ افراد واحد صلاحیت بر اساس استاندارد 10068-1 INSO برای انجام انواع بازرسی مشخص شده است. احتیاط های لازم برای بازرس مطابق استاندارد ۱۰۳۵۸-۱ باید برای ایمنی پرسنل درگیر با بازرسی جرثقیل اعمال شود. تعمیرات باید مطابق با استانداردهای مربوط و دستورالعملهای سازنده انجام گیرد. (چنانچه در دسترس باشد). فلوچارت راهنمای توالي بازرسی ها در استاندارد 10068-1 INSO آورده شده است.

۷-۴-۱ بازرسی حین ساخت و بازرسی اولیه جرثقیل پس از نصب :

این نوع بازرسی در حیطه وظایف شرکتهای حقوقی بازرسی تایید صلاحیت شده توسط مرکز ملی تایید صلاحیت ایران است . برای جرثقیل های نو و نیز برای جرثقیل هایی که در محل نصب و مونتاژ می شوند، قبل از خروج از کارخانه و یا در محل نصب، باید مطابق با استاندارد تخصصی ملی و بین المللی براساس استاندارد مورد استفاده در ساخت و بازرسی و نگهداری توصیه شده توسط سازنده مورد آزمایش انطباق با مشخصات فنی ارایه شده، بازرسی چشمی و آزمون های بار اسمی (استاتیک، دینامیک و پایداری) قرار گیرند. وظیفه تهیه، حفاظت و به روزرسانی کلیه مدارک مانند مدارک بازرسی و گواهینامه های اولیه جرثقیل ها بر عهده مالک جرثقیل است.

۷-۴-۲ بازرسی های کلی (۱۰۰۶۸-۱)

بازرسی های کلی همانطور که در استاندارد ملی به شماره ۱-۱۲۰۱۰ INSO شامل ارزیابی عمر باقی مانده از طراحی بر اساس پارامترهای مختلف می شوند. تمامی جرثقیل هایی که تحت برنامه بازرسی دوره ای اضافی قرار ندارند باید بازرسی کلی شوند.

به دنبال بازرسی کلی ، یک عمر فرضی (درنظر گرفته شده)، چنانچه الزام شده باشد، باید توسط مهندس متخصص نظارت کننده در آخرین بازرسی کلی تعیین شود. سپس برنامه بازرسی متناسب هفتگی تا ماهیانه و یا دوره ای مشخص می شود و یا ارزیابی توسط فرد با صلاحیت در دوره نصب عمر باقیمانده طراحی انجام می شود. اجزاء بحرانی مشخص شده از طریق ارزیابی باید در دوره های زمانی مشخص بازرسی شوند.

۷-۴-۳ بازرسی های کلی و ارزیابی خاص :

بازرسی کلی باید برای جرثقیل درموارد زیر انجام شود:

الف) افزودن برنامه بازرسی دوره ای که قبلا انجام نشده باشد، یا

ب) انجام دوباره یا موجود نبودن سوابق کاری و تعمیر و نگهداری مطابق بند ۱۰ استاندارد ۱-۱۰۰۶۸ INSO.

۷-۴-۴ بازرسی های کلی از اجزاء بحرانی:

بازرسی کلی باید همراه با آزمایش اجزاء مشخص شده توسط سازنده یا فرد صلاحیت دار باشد. در صورت لزوم جرثقیل باید به شکل نواری به سمت پایین رنگ شده ، گریس و زنگ زدگی از اجزا بحرانی جدا شود تا اجازه بازرسی کلی و کامل را بدهد.

در موارد زیر باید توجه خاصی مبذول گردد:

الف) توضیحات قبلی بارگذاری و استفاده، با طبقه بندی جرثیمی مقایسه شود. (در استاندارد ملی 1-12010 INSO)

ب) بیان اهداف آینده بارگذاری و کاربری، همانطور که توسط استفاده کننده از جرثقیل الزام شده است:

ب) موارد سازه ای، مکانیکی، الکتریکی، ایزار دقیق، کنترل و کارکرد نامتعارف

ت) آزمون های غیر مخبر ب همه سطوح بحرانی که شکستن ناشی از خستگی و تنفس بیش از اندازه را نشان می دهند.

ث) اجزایی که سوابق نگهداری آن ها ، تکرار نقص را نشان می دهد.

ج) سامانه تراز کردن سکو
ج) کنترل ها و متوقف کننده اضطراری

خ) سکو، نرده و درها
ج) سامانه ترمز گیری

د) کفایت دستورالعمل های اینمنی و دفترچه های راهنمایی را باید کاربر و سرویس نگهداری

ر) سامانه بازیابی، اضطراری ذ) ارتقای اینمنی، توسط سازنده

به دنبال بازرسی کلی، یک عمر فرضی (درنظر گرفته شده)، چنانچه الزام شده باشد، باید توسط مهندس متخصص نظارت کننده در آخرین بازرسی کلی تعیین شود. سپس برنامه بازرسی متنابوب هفتگی تا ماهیانه و دوره‌ای مشخص می‌شود و یا ارزیابی توسط فرد با صلاحیت در دوره نصب عمر باقیمانده طراحی انجام می‌شود. اجزاء بحرانی مشخص شده از طریق ارزیابی باید در دوره‌های زمانی مشخص بازرسی شوند.

۷۶۲ ﴿۱۰۰۶۸-۱﴾ اضافی دوره ای بازرسی

بازرگانی دوره ای می تواند به عنوان جایگزینی برای بازرگانی کلی باشد . پس از اولین ۵ سال کارکرد جرثیمه، و در ۵ سال بعدی(بر اساس عمر طراحی ۵ساله)، بازرگانی دوره ای باید به منظور اطمینان از اینکه همه اجزا بحرانی بازرگانی می شود، شکل گیرید و در موارد مقتضی آزمون شود. دستورالعملهای سازنده یا سازمان استفاده کننده می تواند همچنین جزئیات الزامات برای بازرگانی دوره ای اضافی را ارایه نماید. جدول زمان بندی اجزا برای بازرگانی باید بر مبنای تاریخچه کاری جرثیمه و پیش بینی آینده، و وضعیت بحرانی و شرایط اجزا، یا ارزایی شده بر اساس رویه های استاندارد ملی ۱۰۲۰-۱، اجرا شود.

۷-۶-۴ بازرسی های موردی (۱۰۰۶۸-۱)

بازرسی های موردی در هر یک از حالت های زیر الزامی است:

(الف) به دنبال هر پیشامد موردی که ممکن است موجب آسیب به جرثقیل شود، مانند:

۱- تغییر شدید شرایط آب و هوایی، خارج از پارامترهای طراحی جرثقیل

۲- در شرایط زلزله، آتش سوزی و یا شرایط مشابه

۳- برخورد و تصادم با سایر سازه ها

۴- بیش باری بالاتر از مقادیر معمولی کنترل شده از طریق نصب وسایل محدود کننده روی جرثقیل

۵- نقص وسیله ایمنی

(ب) در موقعی که تعمیرات اجزاء آسیب دیده یا تعویض آن ها به شرح زیر انجام می شود:

۱- نرخ بار

۲- یاتاقان بار مکانیکی

۳- ساز و کار بالابری

۴- جایگاه سامانه کنترل

یادآوری ۱: شخص ذیصلاح روش تعمیر مورد نیاز را بر اساس دستورالعمل سازنده، تهیه و تایید و صحه گذاری می کند.

یادآوری ۲: تعویض قطعات توسط سازنده و استفاده از قطعات اصلی ، مگر موارد گفته شده در این بند تغییر محسوب نمی شود.

۷-۶-۵ بازرسی دوره ای بهرهبرداری : (۱۰۰۶۸-۱)

مطابق استاندارد ۱۰۰۶۸-۱ بازرسی دوره ای برای تمامی جرثقیل ها الزامی است. در این حالت معمولاً به درخواست بهرهبردار و در راستای ممیزی ایمنی سازمان از سوی مراجع ذیصلاح جرثقیل های در حال بهرهبرداری بازرسی می شوند. در این نوع بازرسی کارکرد جرثقیل و اجزای آن بررسی می شود. تمام جرثقیل ها باید حداقل سالی

یک بار به وسیله شخص ذیصلاح بازرسی شوند. گواهی تایید کارکرد می تواند بر اساس شرایط اعلام شده در استاندارد تخصصی برای فواصل زمانی بهره برداری فصلی، شش ماهه یا سالانه صادر شوند. بازرسی ها باید با تنایوبی انجام شود که بتواند جرثقیل را در شرایط ایمن و رضایت بخشی نگهدارد.

۷ ۴ بازرسی متناوب (مداوم روزانه، هفتگی یا ماهیانه) (۱۰۰۶۸-۱)

مطابق استاندارد ۱۰۰۶۸-۱ بازرسی متناوب و مداوم برای تمامی جرثقیل ها الزامی است. این نوع بازرسی توسط خدمه جرثقیل و مطابق دستورالعمل سازنده جرثقیل انجام می شود و به منزله سیستم تضمین کیفیت، برای اطمینان از ادامه عملکرد و کارایی مکانیکی جرثقیل است. بررسی و اطمینان از موثر بودن سیستم تضمین کیفیت نهادینه شده از وظایف مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی است. بازرسی روزانه قبلاً از آغاز هر نوبت کاری، بصورت چشمی و آزمون عملکردی جرثقیل برای یافتن هرگونه نقصی برای تمامی جرثقیل ها الزامی است. این قبیل بازرسیها می تواند توسط کاربر انجام شود. آزمونهای کارکردی باید بدون بار و در صورت اقتضاء از جایگاه کنترل انجام شود. بازرسیهای هفتگی و ماهیانه بر اساس تکرار و شدت استفاده از جرثقیل در حین کار و یا توصیه سازنده و دستورالعمل سازمان استفاده کننده تعیین می شوند. این نوع بازرسیها شامل باز کردن پوششها و بررسی موارد توصیه شده در دستورالعمل ها می باشند.

۷ ۴ گردش کار بازرسی جرثقیل

در چهارچوب قرارداد موجود فی مابین کارفرما و مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی، ابتدا باید جلسه پیش بازرسی (PIM) انجام شود. مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی باید جلسه را با حضور افراد ذیربیط (نماینده کارفرما) و صاحب نظر تشکیل دهد تا نوع و سطح بازرسی مد نظر، مسؤول یا مسؤولین مرتبط، مدارک و استانداردهای مورد نیاز مشخص شوند. در این جلسه تصویب نهایی نوع و سطح بازرسی در قالب رویه بازرسی و آزمون (ITP) و نیز هماهنگی جهت تعیین زمان تقریبی شروع فرآیند بازرسی در فرم **work order** مشخص و مدارک لازم و مشخص شده توسط کارفرما برای بررسی تحويل می شود. پس از ارسال مدارک توسط کارفرما در صورت کافی نبودن مدارک، مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی طی نامهای مدارک تکمیلی را از کارفرما درخواست می کند.

استفاده از استانداردهای مختلف در بازرسی از تجهیزات تخصصی و یا با کاربریهای تخصصی و یا جرثقیل ساخته شده تحت نظر استاندارد خاص و شرایط اختصاصی یک پروژه تعیین می شود. کارفرما باید تمامی مدارک الزامی و مورد نیاز و به روزرسانی شده را جهت بررسی مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی نهایتاً تا قبل از بازرسی به ایشان ارسال نماید. در هر صورت بازرسی، بدون تکمیل بودن مدارک فنی مورد نیاز، امکان پذیر نیست.

بازرس و مشاور حفاظت فنی و خدمات پس از دریافت درخواست بازرسی (Inspection Notification) از طرف کارفرما، به محل اعزام و مطابق با برنامه تعیین شده در جلسه PIM و مطابق فرم Work Order بازرسی از جرثقیل(ها) را انجام می دهد.

مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی پس از انجام هر مرحله بازرسی گزارش خلاصه بازرسی (Inspection Brief) و در صورت وجود مغایرت گزارش عدم انطباق (Non-Conformity Report) را برای کارفرما ارسال می کند. پس از انجام اقدام اصلاحی از سوی پیمان کار یا کارفرما و درخواست بازرسی مجدد و نهایتاً برطرف شدن همه مغایرتها و تایید نهایی جرثقیل در بازدید نهایی، مشاور حفاظت فنی و خدمات ایمنی گزارش جامع بازرسی (Inspection Visit Report) را برای تکمیل پرونده تنظیم، و در صورت درخواست کارفرما برای ایشان نیز ارسال می کند. در نهایت گواهی نامه سلامت جرثقیل برای دوره زمانی مشخص صادر می شود. گواهی نامه برای مدت مشخص (معمولاً فصلی، شش ماهه و یا سالانه) صادر می شود. در صورت انجام هر گونه تعمیرات اساسی یا تعویض قطعات، مشابه موارد ذکر شده در بازرسیهای موردي گواهی نامه از درجه اعتبار ساقط می شود.

گزارش کتبی و پیگیری: (۱۰۰۶۸-۱)

گزارش کتبی باید در موارد اتمام بازرسی تهیه شود. یک بازرس باید نتایج را ارزیابی کند و باید:

الف) نقایص، فرسودگی و در مواردی که برای اطمینان از تداوم کارکرد ایمن، توجه بیشتری لازم است را، مشخص کند.

ب) اجزایی که لازم است توجه خاص در بازرسی های دوره های بعدی به آن شود را مشخص کند، و

پ) عملی بودن کاربرد الزامات آخرین نسخه استاندارد مربوطه را تعیین کند.

۷ ۴ شرح کار**۷ ۴-۱ بررسی مستندات جرثقیل (۱۰۳۵۸-۱)**

- مستندات جرثقیل باید در دسترس باشند. (این مستندات شامل اطلاعات نصب، سیستم ایمن کاری، نحوه استفاده، بازرسی، نحوه تست، روانکاری، تعمیر و نگهداری قطعات، دیاگرامهای سیم کشی و ...) کارکنان مسؤول نظارت، نصب، بهره‌برداری، بازرسی و نگهداری جرثقیل باید با محتويات دفترچه راهنمای آشنا باشند.

- یک سیستم ایمن کاری برای هر نوع عملیات با و یا بر روی جرثقیل خواه موردی، خواه تکرار پذیر شامل موارد زیر باید تهیه شده باشد. (۱۰۳۵۸-۱) (۱۱۴۷۸-۴)

۱- برنامه عملیات شامل چه باری در چه زمانهایی و با چه فاصله های زمانی و در چه محدوده هایی از سایت و چه نوع حرکاتی و ... مجاز به انجام است.

۲- انتخاب، پشتیبانی و استفاده مناسب از نوع جرثقیل و تجهیزات

۳- تعمیر و نگهداری و بازرسی و کنترل بموقع

۴- استفاده از افراد شایسته و آموزش دیده با سطح اختیار مشخص

۵- تا زمانی که همه گواهینامه های لازم و سایر مستندات لازم باربرداری موجود نباشد باربرداری انجام نشود.

۶- درنظر گرفتن ایمنی افرادی که در عملیات جرثقیل حضور ندارند.

۷- همواره هماهنگی با همه گروه های کاری و همکاری درجهت کاهش و محافظت در برابر خطرات لحاظ شود.

۸- یک سیستم ارتباطی قابل درک برای افراد حاضر در عملیات جرثقیل فراهم شود.

۹- خطرات محیطی

سیستم ایمن کاری باید توسط فردی شایسته و حقیقی، نماینده سازمان استفاده کننده از خدمات جرثقیل و کنترل کننده نهایی عملیات جرثقیل مانیتور شود.

سایر موارد مطرح شده در استاندارد 10358-1 ISIRI درخصوص توضیحات کلی قراردادها، وظایف و حداقل شرایط

افراد حاضر در عملیات جرثقیل، انتخاب جرثقیل و شرایط سایت نصب جرثقیل باید در نظر گرفته شود.

- جرثقیل ممکن است توسط شخص ذیصلاح مورد ارزیابی سرعت، بار و سایر موارد قرار گیرد و بمنظور دست یابی به هدف سازگاری جرثقیل با نظر ایشان کاهش در موارد گفته شده صورت گیرد. در این شرایط باید به پیوست تاییدیه مطابق گواهینامه صادر شده شامل دلایل و مدارک منتج به کاهش مذکور وجود داشته و موجود باشد.

۴-۱-۴ نحوه ارایه دفترچه راهنمای:

- ۱- قابل درک بوده و دارای توضیحات با تشریح کافی باشد.
  - ۲- باید با استفاده از نمادهای بین المللی رسمی تهیه و ارایه شود.
  - ۳- باید به سهولت قابل استفاده بوده و فشرده و از مواد بادوام و مقاوم به فرسودگی ساخته شود.
  - ۴- باید مطابق با زبان توافق شده بین طرف های قرداد و همچنین دارای ترجمه دقیق به زبان فارسی توسط متخصصان، ترجمه استانداردهای صنعتی و در نهایت توسط شخص ذیصلاح به تایید رسیده باشد.
- ارایه دفترچه راهنمای از اهمیت زیادی برخوردار است. دستورالعمل های کاری باید مناسب و کامل باشند. متن آن باید ساده و مطابق با هر کاربری مجزای جرثقیل بوده و با تمامی اطلاعات، واضح و قابل درک باشند.

تصاویر، نمودارها و جداول باید با هدف جلوگیری از ریسک ناشی از سوء برداشت و با اولویت نسبت به متن، نگارش شده باشد. آن ها باید واضح، ساده و نزدیک به موارد ارجاعی، قرار داشته باشد.

واژه ها و تعاریف (به استاندارد ISO4306) و یا در سیستم معادل استاندارد مراجعه شود)، و یکاها و نماها (به استاندارد ISO 80000-1 و ISO 80000-4 مراجعه شود) باید مطابق با استانداردهای مربوط باشد. چنانچه یکاها مشخص شده در مورد تجهیزات متفاوت با یکاها مصرفی متداول باشد، ارجاعات لازم توسط پرانتز یا زیرنویس داده شود. فقط واژه های مربوط به جرثقیل های خاص و کاربرد آن ها باید توضیح داده شود.

- دفترچه های راهنمای کاری باید شامل نقشه مجموعه جرثقیل با شماره و شناسه گذاری اجزای اصلی و تمامی داده های فنی مهم برای کاربر جهت اطمینان از حمل و نقل ایمن، افراسن و پیاده کردن و غیره برای جرثقیل باشد. آگاهی های ایمنی، کنترل کننده ها، نشانگر ها، مدول های عیب یابی و تشریح و توصیف کارکرد هریک، دستورالعمل های کاربر قبل، حين و بعد از عملیات، نمودارهای بار و جداول بار، وسایل ایمنی و تنظیمات ضروری آن ها، شرایط محیطی همچنین باید در دفترچه های راهنمای ارایه شده باشند. (۱۰۰۶۹-۱)

- اطلاعات فنی تخصصی اطلاعات فنی برای بهره برداری، تعمیرات، بازرسی انطباق، سرویس جرثقیل مانند ابعاد کلی، نمودارهای طرح کلی، روغن کاری و انواع سیال ها، وزن های ماشین و اجزا، مشخصات سیم بکسل، مشخصات عملکردی را شامل شود. سایر دستورالعملهای ایمنی عمومی، کنترلها، ایستگاه های کنترل یا کار، عملکردها، نحوه خارج کردن از سرویس مطابق (۱۰۰۶۹-۲) توضیح داده شده باشد.

کتابچه های راهنمای تهیه شده توسط سازنده انجام کارهای ویژه ای را در فواصل زمانی مشخص توصیه می کند، که از این فواصل نباید بیشتر طول بکشد. نقاط لازم و فواصل زمانی روغن کاری، گریس کاری، و تعویض روغن،

درجه و کیفیت روانکار مورد استفاده، تعویض فیلترها، فشار باد، و سایر تنظیمات توصیه شده ثبیت کننده ها، دریافت کننده های هوا، گشتاور و تنظیمات کلاچ و ترمز شامل انجام مطابق توصیه سازنده می باشد. (۱۱۴۷۸-۴)

۷-۴-۴ سوابق (۱۰۰۶۸-۱)

ثبت مداوم سابقه کاری، شامل تاریخچه گزارش روزانه و سرویس / نگهداری وقایع مهم مربوط به اینمی مانند تعویض طناب فولادی و عملکرد جرثقیل، باید حفظ و قابل دسترسی و ارزیابی باشد. سوابق باید با مالکیت جرثقیل منتقل شود.

حداقل سوابقی که باید نگهداری شود شامل آخرین بازرسی کلی، دوره ای، مستمر و گزارشات پیش از عملیات روزانه برای حداقل ۹۰ روز کاری و عمل یا تعمیرات انجام شده برای رفع نقص یا اصلاح اجزا صدمه دیده است. تغییراتی در جرثقیل که توسط یک مهندس متخصص انجام شده باشد.

سایر مشخصه های فنی و معیارهای پذیرش کلیه مدارک تحولی، مطابق استادارد ملی 10062 - ISIRI جرثقیل ها و وسایل بالابر کنترل می شوند. وظیفه فراهم کردن شرایط برای تهیه، حفاظت و به روزرسانی کلیه مدارک مانند مدارک مذکور، انواع بازرسی ها، گواهینامه های اولیه جرثقیل ها و ... بر عهده مالک جرثقیل است.

یک سامانه تعمیر و نگهداری برنامه ریزی شده پیشگیرانه اثربخش باید امکان نیاز به پیشگیری از استفاده از جرثقیل خودرویی تا زمان انجام گرفتن تعمیر و نگهداری اساسی را شناسایی کند. (۱۱۴۷۸-۴)

۷ برداشت مشخصات فنی جرثقیل

در ابتدای بازرسی، مشخصات فنی جرثقیل به شرح زیر برداشته می شود: (۱۰۳۵۹-۱)

عنوان حداقل، اطلاعات زیر باید به شکل بادوام (دایمی) روی هر جرثقیل الصاق شود.

- نام تامین کننده
- شماره سریال
- نام سازنده
- مدل
- برچسب مربوط به اطلاعات حداکثر بارگذاری
- سال ساخت

ظرفیت جرثقیل (قلاب اصلی و کمکی)، شرکت سازنده، مدل، شماره اموال، نوع شاسی (پشت کامیونی، چرخ لاستیکی، شنی دار)، نوع بوم (تلسکوپی، خشک)، طول بوم، قطر طناب فولادی (بالابر اصلی و کمکی)، ضریب طناب بندی، محل کار کرد و شرایط کاری و در حین بازرسی از جرثقیل تست های انطباق گرفته می شود و در صورت تفاوت در مقادیر واقعی و اعلام شده با کاتالوگ مشخصات تخصصی جرثقیل عدم تطابق ها گزارش می شود.

وظایف اپراتور(راننده) جرثقیل باید بر روی تجهیزات کنترل جرثقیل، یا نزدیک به آن به شکل برچسب دائمی نصب شود و باید شامل اطلاعاتی راجع به وظایف او قبل، بعد و در حین کار با جرثقیل باشد. ورودی کابین و یا جایگاه اپراتور باید دارای برچسب هشدار عدم ورود افراد غیرمجاز باشد. (۱۰۳۵۹-۱)

پلاک مشخصات سازنده جرثقیل که بطور دائمی روی بدنه آن نصب شده، باید شامل موارد زیر باشد: (۱۰۰۷۱)

- الف) سازنده، نماینده مجاز، در صورت نیاز
- ب) سال ساخت
- ت) مدل، در صورت وجود مدل های مختلف
- پ) شماره سریال

پلاک مشخصات متصدی نصب (نصاب) جرثقیل که روی بدنه آن نصب شده باید حاوی اطلاعات زیر باشد: (۱۰۰۷۱)

- الف) نام، مشخصات و آدرس متصدی
- ب) سال نصب

پ) شماره سریال جرثقیل، شاسی و شماره ثبت در صورت نیاز

۷ ۴ ۳ نمودار درجه‌بندی بار

۷ ۴ ۴ ۱ یک یا چند نمودار درجه‌بندی بادوام با حروف و ارقام خوانا باید با هر جرثقیل ارائه گردد و در محلی قابل دسترس برای کاربر در حین کار با اهرم های کنترلی، نصب شده باشد. این نمودارها باید شامل انواع ترکیب بندی جرثقیل، بارهای مجاز در تمام شعاع های عملیاتی، زوایای بوم، محدوده های کاری، طول و تنظیمات بوم، طول و زوایای جیب (نسبت به بوم) باشد.

۷ ۴ ۴ ۲ برای وضعیت های مختلف تجهیزات جانبی که بر روی درجه‌بندی بار تأثیر می گذارد، مانند استفاده یا عدم استفاده از پایه های تعادلی و وزنه های تعادلی اضافی باید نمودارهای درجه‌بندی مجزا وجود داشته باشد.

۷ ۴ ۴ ۳ یک نمودار مشخص کننده نواحی کاری که ظرفیت های مجاز هر ناحیه آن در نمودار درجه‌بندی بار مشخص شده است، باید موجود باشد.

۷ ۴ ۴ ۴ در صورت محدود شدن بارهای مجاز در اثر عوامل سازه ای، هیدرولیکی یا عواملی به جز تعادل این محدودیت ها باید در نمودارهای بار مشخص شده باشد.

۷ ۴ ۴ ۵ نواحی غیر مجاز به باربرداری (در صورت وجود) باید در نمودارهای بار و نواحی کاری مشخص باشند.

۷ ۴ ۴ ۶ سیستم طناب پیچی توصیه شده باید در نمودارهای بار مشخص شده باشد.

۷ ۴ ۴ ۷ علاوه بر موارد بالا اطلاعات زیر باید یا در نمودارهای بار و یا در دفترچه راهنمای استفاده نشان داده شده باشد:

- مشخصات اجزای سیستم طناب پیچی بالابر بار، قطر و نوع طناب فولادی برای بارهای مختلف جرثقیل؛
- مشخصات اجزای سیستم طناب پیچی بالابر بوم، قطر، نوع و طول طناب فولادی؛
- فشار باد تایرها (در صورت کاربرد)؛
- نوشته های هشدار دهنده و احتیاط های لازم مرتبط با محدودیت تجهیزات و روش های اجرای عملیات با مشخص کردن جهت کمترین پایداری؛
- موقعیت سازه دروازه ای بوم و الزامات سیستم آویز بوم میانی (در صورت کاربرد)؛
- دستورالعمل نصب بوم و شرایط بالا و پایین آوردن بوم؛
- دستی یا خودکار بودن سیستم کنترل مکانیزم نگه داشتن بار و وجود یا عدم وجود سیستم سقوط آزاد؛
- حداکثر بیرون آمدن مقاطع بوم تلسکوپی و دستی یا موتوری بودن مکانیزم تلسکوپینگ بوم؛
- ترتیب و دستورالعمل بیرون دادن و جمع کردن مقاطع تلسکوپی بوم؛
- حداکثر بار مجاز در حین بیرون دادن مقاطع تلسکوپی بوم و موارد احتیاطی یا شرایط محدود کننده آن؛
- تنظیمات مشخص شده توسط سازنده برای شیر تخلیه.

۷ ۴ ۴ الزامات کلی

۷ ۴ ۴ ۴ هرگونه تغییرات حتی کوچک در طراحی و یا عملکرد هر یک از تجهیزات جرثقیل غیرمجاز است. مگر با تاییدیه کتبی مطابق مدارک پیوست شده توسط سازنده و یا شخص ذیصلاح.

۷ ۴ ۴ ۲ لبه های تیز تجهیزات و وسایل که احتمال آسیب رساندن به پرسنل در حین عملکرد عادی جرثقیل دارند، باید حفاظت شوند.

۷ ۴ ۴ ۴ کابل های الکتریکی باید در مجاورت لوله ها یا شلنگ های داغ (مانند سیستم اگزوز) نصب شده باشند.

۷ ۴ ۴ ۴ جرثقیل باید مجهز به روشنایی مناسب و قابل تنظیم برای روشن کردن محدوده کارکرد جرثقیل باشد.

۷ ۴ ۴ ۵ اجزای داغ در دسترس باید دارای حفاظ باشند، در غیر این صورت دمای آنها باید در حدی باشد که از آسیب دیدگی جلوگیری شود (حداقل ۱۰ ثانیه طول بکشد تا سوختگی رخ دهد).

۷ ۴ ۴ ۶ میزان آگاهی کامل افراد حاضر در عملیات جرثقیل از عملکردها و دستورالعمل ها باید توسط شخص ذیصلاح بررسی شود. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۷ جرثقیل با پیکربندی های متفاوت باید در صورت نیاز دارای دستورالعمل تنظیم مجدد محدود کننده ها و نشانگر ها باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۴ ۴ ۸ زبان ها، ترجمه ها و علائم ایمنی چند زبانه: (۹۹۵۷)

علائم ایمنی که شامل لغات اخطاری یا پیام متنی هستند باید به یکی از زبان های کشوری که محصول در آن، مورد استفاده قرار می گیرد تولید شوند. بدیهی است که علائم ایمنی بدون متن، نیازی به ترجمه ندارند. هرچند محصولاتی که از علائم ایمنی بدون متن استفاده می کنند به هر دو موارد زیر نیاز دارند:

- یک علامت ایمنی ویژه که به کاربر دستور می دهد تا از کتابچه راهنمای کاربر محصول برای توضیح علائم ایمنی قابل کاربرد در محصول استفاده نماید.

- یک پیام متنی مناسب، مطابق با علائم ایمنی بدون متن، که در کتابچه راهنمای کاربر به زبان مناسبی چاپ شده است.

۷ ۴ ۴ ۹ اصول اولیه و ایمنی برای واسطه انسان- ماشین- نشانه گذاری و شناسایی- اصول کد گذاری برای نشانگرها و کاراندازها ، کدهای دیداری، شنیداری و لمسی مطابق استاندارد ISIRI110 می باشد.

۷ ۴ ۵ اتفاق (کابین)

۷ ۴ ۵ ۴ ساختار اتفاق (ها) و محفظه (ها) باید طوری باشد که از سازه بالایی گردان، ترمزها، کلاچها و جایگاه کاربر در برابر شرایط آب و هوایی تا حد امکان محافظت کند. اتفاق باید مجهز به تجهیزات تهويه مطبوع و منبع روشنایی مناسب برای دیدن آسان اطلاعات و نمودارها باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۷ ۴ ۵ ۴ ۷ در قسمت جلو، بالاسقف و دو سمت جانبی اتفاق کاربر پنجره هایی با قابلیت دید به جلو، بالا و طرفین تعییه گردد. دید به جلو یک محدوده عمودی کافی را شامل شود که امکان دیده شدن نوک بوم در همه موقع را فراهم کند. دید جانبی باید شامل سازه گردان و محدوده کارکرد جرثقیل باشد. در صورتی که بوم مستقل از اتفاق به میزان ۱۸۰ درجه می چرخد، همه اطراف اتفاق باید دارای پنجره باشند. شیشه های اتفاق باید از شیشه ایمنی یا مواد معادلی که شفافیت خود را در معرض نور طبیعی از دست نمی دهند، با مقاومت مکانیکی کافی در برابر ضربه، ساخته شده باشند. شیشه پنجره بالا باید در برابر سقوط اجسام مقاوم باشد یا دارای حفاظ باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۷ ۴ ۵ ۴ ۳ پنجره جلو و بالا باید دارای برف پاک کن باشند. حداقل پنجره جلو باید مجهز به تجهیزات ضد بخار گرفتگی باشد. آب باران تخلیه شده از سقف نباید بر روی شیشه ها بریزد. (۱۰۰۶۴-۲)

۷ ۴ ۵ ۴ ۴ پنجره جلو یا بالا در صورت نیاز می تواند شامل بخشی باشد که به راحتی برداشته شود و یا باز نگه داشته شود، اگر این بخش از نوعی باشد که باز نگه داشته می شود، باید طوری مهار شود که از بسته شدن ناخواسته آن جلوگیری شود. باز کردن این پنجره ها از بیرون کابین نباید امکان پذیر باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۷ ۴ ۵ ۴ ۵ درهای اتفاق (ها)، از نوع کشویی یا لولایی باید طوری مهار شوند که از باز شدن یا بسته شدن ناخواسته در هنگام حرکت و یا کاربری جلوگیری کند. درهای مجاور کاربر، اگر از نوع لولایی هستند، باید به سمت بیرون باز شوند و اگر از نوع کشویی هستند، باید به سمت عقب باز شوند. درها باید از بیرون قابل قفل شدن بوده، از داخل بدون کلید باز شوند.

۷ ۴ ۵ ۴ ۶ اگر دسترسی به سقف اتفاق برای لوازم یا سرویس لازم است، یک نرده بان یا پله باید مطابق با استاندارد ISO11660-2 فراهم شده باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۷ ۴ ۵ ۴ ۷ در صورتی که ریسک غیرقابل استفاده بودن مسیر خروجی معمولی وجود داشته باشد (مانند واژگونی و ...) کابین باید دارای خروجی اضطراری در سمتی غیر از ورودی عادی کابین باشد. این خروجی باید به سادگی قابل تشخیص بوده، از داخل کابین قابل باز شدن باشد. در صورت وجود دریچه دسترسی سقفی در اتفاق، ورودی آن باید دارای ابعاد حداقل $610 \text{ mm} \times 610 \text{ mm}$ باشد. نباید هیچ مانعی در سر راه باز شدن دریچه سقفی وجود داشته باشد. مسیر باز کردن این دریچه نباید به سمت لبه سقوط (بطرف خارج) باشد و نیز دریچه بوسیله نیروی گرانش و یا ابزار فنر بصورت خودکار بسته شود. دریچه باید دارای یک دستگیره و حداقل یک ریل زاویه باشد. (۱۰۰۶۴-۱)

۴ ۵ ۷ ارتفاع داخل اتاقک باید حداقل 1300 mm ، عرض داخلی حداقل 790 mm و عمق داخلی از مرکز صندلی تا دیوار جلوی صندلی حداقل 1300 mm باشد. در صورتی که کابین برای جا دادن افرادی به غیر از کاربر طراحی شده است، به ازای هر نفر غیر از کاربر باید فضایی با ارتفاع حداقل 1300 mm ، عرض حداقل 790 mm و عمق حداقل 900 mm اختصاص داده شده باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۴ ۵ ۷ کاربر و هر مسافر باید یک صندلی مخصوص به خود داشته باشند. صندلی باید محکم نصب شده، دارای نشیمن‌گاهی به عمق حداقل 410 mm و عرض حداقل 430 mm و پشتی به ارتفاع حداقل 460 mm و عرض حداقل 300 mm (در قسمت بالای آن) باشد. صندلی باید بدون نیاز به ابزار مخصوص قابل تنظیم باشد. پشتی صندلی باید قابل خم شدن و تنظیم بوده، پشت کاربر را به خوبی نگه دارد. در جرثقیل‌های چرخ لاستیکی با جایگاه کنترل تکی صندلی باید دارای کمربند ایمنی باشد. (۱۰۰۶۴-۲)

۴ ۵ ۷ پوشش و عایق دیوارها، کف و سقف اتاقک باید از مواد مقاوم در برابر آتش‌سوزی ساخته شده باشند. این مواد باید تا حد امکان انعکاس نور را کاهش دهند. کف کابین باید ضد لغزش بوده، به سادگی قابل تمیز شدن باشد. در صورت تعییه جعبه ابزار در اتاقک باید از جنس مواد غیرقابل اشتعال نبوده، به طور مطمئنی در کابین یا به سکوی سرویس مهار شده باشد. (۱۰۰۶۴-۱)

۴ ۵ ۷ کابین با بیش از ۱ متر بالاتر از سطح زمین در قسمتهای تعیین شده ورودی و خروجی باشد، باید سکو و یا راهرو داشته باشد. سطوح اصلی راهروهای دسترسی به اتاقک باید از نوع مقاوم در برابر لغزش باشند. سکوهای بیرونی (در صورت وجود) باید دارای نرده‌های محافظ باشد. اگر عرض سکو کمتر از حدی باشد که امکان استفاده از نرده محافظ وجود داشته باشد، باید دستگیرهایی در بالای سکو در نقاطی تعییه شوند که به راحتی قابل دسترس باشند. (۱۰۰۶۴-۱)

۴ ۵ ۷ در صورت لزوم برای باریندی یا سرویس‌های ضروری از روی سقف اتاقک، سطح سقف باید ضد لغزش، قادر به تحمل وزن یک شخص معادل (90 کیلوگرم) بدون تغییر شکل دائمی و مجهز به نردهان یا پله‌هایی برای دسترسی باشد.

۴ ۵ ۷ تمهداتی برای نگهداری دفترچه‌های راهنمای کاربر و اطلاعات مرتبط و تمهداتی برای نصب و نگهداری کپسول آتش‌نشانی و یک جعبه کمک‌های اولیه باید در اتاقک موجود باشد. (۱۰۰۶۴-۱)

۴ ۵ ۷ علائمی بادوام باید در جایگاه کاربر و خارج از جرثقیل چهت هشدار خطوط برق گرفتگی یا آسیب جدی و ضرورت رعایت حداقل فاصله ۳ متر (۱۰ فوت) بین خطوط انرژی (تا ۵۰ کیلو ولت) و جرثقیل، بار و راستای عمودی بار نصب گردد. برای ولتاژ‌های بالاتر نیاز به رعایت فاصله بیش تری است.

۴ ۵ ۱۵ کابل های الکتریکی و لوله های هیدرولیکی باید به صورتی چیده شده باشند تا از آسیب دیدگی تصادفی

آن ها جلوگیری شود. (۱۰۰۶۴-۱)

۴ ۶ ۱۶ یک وسیله هشدار دهنده (مانند بوق، زنگ، چراغ گردان) برای هشدار دادن به افراد در محدوده کارکرد

جرثقیل باید توسط کاربر از هر استگاه کنترل تعییه شود. مگر در مواردی که جایگاه تنها به منظور تنظیم عملکرد

بکار رود. (۱۰۰۷۱)

۴ ۶ تجهیزات الکتریکی

۴ ۷ Article 610 - ANSI/NFPA No. ۶۰۲۰۴-۳۲, ۷,۰ INSO-IEC - ۶۰۲۰۴-۳۲, ۷,۰ کلیه سیم کشی ها و آماده سازی تجهیزات برقی باید مطابق

۴ ۸ تجهیزات الکتریکی باید به گونه ای حفاظت شده باشند که در شرایط عادی عملیاتی یا نگهداری امکان تماس با قسمت های برق دار وجود نداشته باشد. قطعات برق دار و کابل ها باید دارای حفاظت، کاندوانیت (سیم راه)، کanal یا سینی کابل باشند، یا باستهایی به قسمت هایی از سازه متصل شوند، به طوری که در شرایط عادی عملیاتی در معرض آسیب مکانیکی نباشند. قطعات برق دار باید در برابر ورود گریس، روغن، رطوبت و کشی محافظت شوند.

بدنه دستگاه هایی که درون آنها سیم های روکش دار بکار رفته است باید حداقل IP44 و در صورت وجود سیم های بدون روکش می باید حداقل IP54 در نظر گرفته شود. (۲۸۶۸ و استاندارد داخلی شرکت نفت)

تجهیزات جرقه زا: این گونه تجهیزات معمولاً در تابلوهای برق بکار میروند و تابلوها در داخل پست برق مستقر میباشند. بدنه تابلوهای روشنایی جهت استفاده در فضاهای بسته از نوع IP31 و یا IP41 توصیه میشوند. برای تابلوهای فرعی مانند تابلوهای روشنایی که در داخل ساختمانها تصب میشوند درجه حفاظت IP21 کافی خواهد بود. در صورتیکه تابلو در معرض گرد و خاک و باران باشد بدنه از نوع IP 65 مناسب میباشد.

یادآوری: کابلها باید دارای یک پوشش منسوج مناسب و آخرین پوشش بیرونی کابلها باید غیرخودسوز و مقاوم در برابر رطوبت به وسیله آمیزه های مقاوم در برابر رطوبت و دیرسوز (Flame retardant) اشباع شده باشند. آزمونهای کشش، ویژگی عایق، ضخامت موثر عایق و غلاف، گرماسنجی، بررسی ساختاری و ابعادی تنها برخی از آزمونها، برای پذیرش یک کابل است. (۱۹۲۶-۵)

۴ ۹ در صورتی که تمهداتی برای پل دادن یا غیرفعال کردن موقت برخی تجهیزات ایمنی موجود باشد، وسیله غیرفعال کننده ایمنی باید در شرایط عادی عملیاتی در دسترس نباشد (به عنوان مثال در داخل یک محفظه واقع شده باشد که دسترسی به آن نیاز به ابزار مخصوص داشته باشد).

- ۷ در صورت وجود مقاومت های ترمیزی (رزیستورها)، باید به طور مناسبی مهار شده باشند تا از ارتعاش اضافی آن ها جلوگیری شود و حفاظت در برابر ریزش اجزای فلزی شکسته یا ذوب شده و تمہیداتی برای جلوگیری از انباشته شدن مواد ریزشی آن پیش بینی شده باشد.
- ۷ قبل از بکارگیری تجهیزات الکتریکی باید ترمینان ها - سیم کشی ها - شینه ها و عایق بندی آن ها مورد بازرسی قرار گیرد و از صحت عملکرد آن اطمینان حاصل شود
- ۷ برای جلوگیری از صدمه دیدن کابل ها در اثر سائیده شدن به لبه های تیز ورودی به تابلو ها و نظایر آن، جعبه تقسیمهای و دستگاهها باید از کلمپ لاستیکی استفاده گردد.
- ۷ هرجا که از مواد رسانا به عنوان حفاظ استفاده می گردد، باید از هر دو سر اتصال به زمین داشته باشند. هرگز نباید از یک حفاظ برای اتصال به زمین استفاده نمود. (۱۱۴۷۸-۴)

۷ **۴.۴ تجهیزات کنترلی**

- ۷ وسایل کنترلی اصلی جرثقیل باید در حالت قرارگیری کاربر در جایگاه در محدوده دسترسی وی قرار داشته باشند و با علائمی مناسب با عملکرد و جهت حرکت مرتبط با آن ها مشخص شود. چیدمان تجهیزات کنترلی و نمادهای گرافیکی آن ها باید با استانداردهای ملی ۱۰۰۶۳-۲ و ۱۰۰۶۱-۲ هم خوانی داشته باشند.
- ۷ تجهیزات کنترلی بالا بردن بار، بالا بردن بوم، گردش و تلسکوپینگ بوم (در صورت کاربرد) باید بدون استفاده از تجهیز خاصی (ضامن) بتوانند در حالت خلاص باقی بمانند و عملکرد ناخواسته هیچ یک از آن ها نباید ممکن باشد.
- ۷ در صورتی که بیش از یک وسیله کنترلی موجود باشد، نباید عملکرد همزمان آن ها ممکن باشد.
- ۷ در جرثقیل های کنترل شونده از راه دور، اگر سیگنال کنترل برای هر یک از حرکت های جرثقیل از کار بیفتند، حرکت و عملکرد جرثقیل باید متوقف شود. تمہیداتی هم برای توقف اضطراری در صورت خرابی یکی از دستگاهها باید در نظر گرفته شود. (۱۰۰۶۳-۲)
- ۷ ابزارهای کنترل پایه های تعادلی باید در جایی واقع شده باشند که در هنگام کار با آن ها حرکت پایه های تعادلی به وضوح قابل مشاهده باشد.
- ۷ یک کلید قطع کننده ارتباط موتور با تجهیزات جایه جایی بار، به صورت یک کلید استپ قارچی قرمز رنگ با پایه زرد رنگ که در وضعیت قطع بقی می ماند، باید در کابین و در موقعیتی در دسترس توسط کاربر و همچنین از طریق درب ورودی موجود باشد.
- ۷ نیروهای اعمالی نباید بیش از ۱۵۶ N در اهرم های دستی و ۲۲۲ N در پدال های پایی باشد.

۷-۴-۴ A کورس اهرم‌های دستی نباید بیش از ۳۵۶ mm در اهرم‌های دو طرفه و ۶۱۰ mm در اهرم‌های یک‌طرفه باشد. طول مسیر حرکتی در پدال‌های پایی نباید بیش از ۲۵۴ mm باشد.

۷-۴-۵ کنکاتورهای معکوس کننده، جهت باید اینترلاک شوند، به صورتی که تنها یک کنکاتور جهت بتواند در وضعیت بسته قرار داشته باشد

۷-۴-۶ جرثقیل‌های دارای مگنت بالابر باید دارای کلید قطع و وصل مجزایی مخصوص مدار مگنت با محفظه کاملاً پوشیده و با قابلیت قفل در وضعیت قطع باشند. تمهیداتی هم برای تخلیه بار القایی مگنت وجود داشته باشد. بهتر است نشان‌گرها یا چراغ سیگنال‌هایی برای مشخص کردن روشن یا خاموش بودن مگنت وجود داشته باشد. چنانی چراغ‌هایی، در صورت تعییه، باید توسط کاربر و از روی زمین قابل مشاهده باشند. در جرثقیل‌های کنترل شونده از راه دور، قطع سیگنال نباید منجر به مغناطیس‌زدایی شدن مگنت شود. در صورت وجود اهرم کنترلی برای مگنت، حرکت اهرم به سمت کاربر متناظر با وضعیت روشن مگنت (بلند کردن) و حرکت اهرم در جهت دور شدن از کاربر باید متناظر با وضعیت خاموش مگنت (رها کردن) باشد.

۷-۴-۷ ۱۱ کلیدها و اهرم‌های کنترلی و کلید توقف اضطراری باید دارای پوشش محافظ (Shrouder) باشند. جرثقیل‌های کنترل شونده از راه دور باید تمهیداتی برای هشدار دادن (مانند بوق) به افراد در محدوده کارکرد جرثقیل وجود داشته باشد.

۷-۴-۸ ۱۲ در صورتی که بیش از یک وسیله کنترلی موجود باشد، نباید عملکرد همزمان آن‌ها ممکن باشد.

۷-۴-۹ ۱۳ بالابرها موتوری باید مجهز به تمهیداتی برای جلوگیری از بالا رفتن قلاب بیش از مقدار مجاز باشند. در بالابرها وینچی در صورتی که کلید حد به واسطه تعداد دورهای طناب بر روی درام فعال شود، یک کلید حد که مستقل از چرخش درام عمل می‌کند، باید تعییه شده باشد.

۷-۴-۱۰ ۱۴ در صورت تعییه سنسور تشخیص اضافه بار، تشخیص اضافه بار باید به وسیله‌ای غیر از جریان مصرفی توسط موتور بالابر انجام شود.

۷-۴-۱۵ ۱۵ اهرم‌های دستی و پدال‌های پایی باید دارای تمهیداتی برای نگه داشتن ابزارهای کنترلی در وضعیت خنثی بدون استفاده از دستگاه‌های نگه دارنده مثبت (اجباری) باشند. این اهرمها باید به محض رها شدن، به صورت خودکار به حالت خنثی برگردند. مگر اینکه عمداً برای اهداف عملیاتی مهار شوند. (۱۰۰۶۳-۲)

۷ ۴ ۴ ابزارهای کمک عملیاتی

۷ ۴ ۴ ۴ کارکرد محدود کننده ها و نشانگرها بر اساس شرایط محیطی مانند یخ زدگی، رطوبت، چگالش و ظرفیت اسمی و مشخصات جرثقیل و سازگاری الکترو معناظیسی تعیین شده باشند.

۷ ۴ ۴ ۵ محدود کننده ها و نشانگرها و ... تحمل بارهای ضربه ای و ارتعاشات انتقال یافته را داشته باشند (در صورت عملکرد محدود کننده ها باید تمامی فرامین لغو شود و امکان حرکت در جهت مخالف تا یک وضعیت ایمن وجود داشته باشد). (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۴ ۴ ۶ زمان واکنش نشانگرها باید متناسب با نرخ تغییر پارامترهای مشخص شده باشد، بطوریکه آنها همواره موقعیت جاری را نشان دهند. (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۴ ۴ ۷ برای کمک به کاربر و بالاتر بردن دقت وی در حین عملیات باید ابزارهایی در انطباق با جدول ۱ استاندارد ملی ۱۲۰۰۶-۲ وجود داشته باشند(بیوست ۱)، نصب نشان گر زاویه یا شعاع بوم، قطع کن بالابر بوم یا شیر قطع کن یا شیر تخلیه هیدرولیکی، نشان گر طول بوم، نشان گر تراز بودن جرثقیل و نشان گر چرخش درام برای کلیه جرثقیل های سیار الزامي است.

۷ ۴ ۴ ۸ برای تمامی حرکات در جرثقیل بوسیله نیروی خارجی و یا توصیه سازنده مبنی بر محدودیتهای حرکتی(طراحی) از محدود کننده ها و نشانگرها مانند محدود کننده بالابری، محدود کننده حرکت به سمت پایین، محدود کننده شل شدگی سیم بکسل، محدود کننده چرخشی، محدود کننده چرخش بوم، محدود کننده تلسکوپی، محدود کننده موقعیت اتاقک، محدود کننده فضای کاری و وسایل ضد تصادم، حرکت لنگری، مانند تاثیر یک حرکت بر روی حرکت دیگر در جایی که حرکت می تواند باعث افزایش محدودیت دیگری شود باید مدنظر قرار گیرد. اگر دو حرکت یا بیشتر بتواند به طور همزمان انجام شود، در محدوده کننده های عملکردی باید آثار این ترکیبات، لحاظ شود. (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۴ ۴ ۹ در جرثقیل هایی که کاربر می تواند با پیکربندیهای مختلفی کار کند (چرخ ها، پایه های تعادل مختلف وزنه های تعادل مختلف ، طول بازوی مختلف و ...) انتخابهای پیکربندی که در پیکربندی های مجاز جرثقیل، اعلامی توسط سازنده، نباشد، نباید اجازه کار جرثقیل را بدهد و باید به کنترل های جرثقیل برتری داشته باشد، مانند هرگونه حرکتی که به یک شرایط بیش باری هدایت می شود، یا جلوگیری از جابجا های خطرساز بار مانند بالارفتن و پایین آمدن بوم، بالا و پایین آوردن بار، افزایش طول. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۱۰ جرثقیل های با يوم تلسکوپی باید به یک دستگاه ضد دو بلوكه برای تمام نقاطی که امکان دو بلوكه شدن وجود دارد (به عنوان مثال جیبها و متعلقات)، مجهز باشند. این دستگاه علاوه بر متوقف کردن

عملکردهایی از جرثقیل که باعث به وجود آمدن این وضعیت می‌شوند، باید به روش دیداری و شنیداری به کاربر هشدار دهد. (۱۲۰۰۶-۲)

۴ نشانگر ظرفیت باید الزامات استاندارد ISO 10245-1:1994,5,1-42 را برآورده سازد. برای جرثقیل های با ظرفیت ۳ تن و بیشتر محدود کننده های ظرفیت الزامی بوده و برای بیش از یک تن و یا گشتاور واژگونی ۴۰۰۰ نیوتون متر توصیه می شود. محدود کننده ظرفیت اسمی که یکبار فعال شده، باید بطور مداوم برکنترل های مربوطه مستولی شود تازمانی که بار مازاد برداشته شود و اهرم کنترل مربوطه به وضعیت خنثی برگردد. (۱۲۰۰۶-۱)

۴ تمام جرثقیل های دارای بالابر بر قی، جرثقیل های دارای ظرفیت مجاز ۱۰۰۰ کیلوگرم و بیشتر و جرثقیل های دارای گشتاور خالص بار برابر ۴۰۰۰ نیوتون متر و بیشتر، باید مجهز به محدود کننده های ظرفیت مجاز باشند. ظرفیت مجاز جرثقیل باید در تمام حالت های گستردنگی افقی سامانه بوم تعیین شود. (۱۰۰۷۱)

۷ ۴ نشانگر بار باید بار خالص یا متوسط باربلند شده توسط بالابر را اندازه گیری و نمایش دهد. سامانه نمایش بار باید به نحوی باشد که وقتی بار از ۷۵ درصد ظرفیت مشخصه فراتر رود، نشان دهد که بار بین ۱۰۰ تا ۱۱۰٪ بار واقعی است. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ نشانگر ظرفیت باید هر زمان بار به ظرفیت اسمی نزدیک می شود، هشدار شنیداری و/یا دیداری مداوم را به راننده جرثقیل بدهد . بطور کلی علامت هشدار باید زمانی که میزان بار به ۹۰- ۹۷.۵ درصد ظرفیت اسم می رسد، فعال شود. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۱۴ هیچگونه تمھیدی برای کاربر جرثقیل به منظور لغو هشدار از داخل اتاق کنترل نباید منظور شود، مگر زمانی که هر دو هشدارهای شنیداری و دیداری برای همان وضعیت استفاده شوند، که در آن صورت هشدار شنیداری، امکان لغو دستی پس از ۵ ثانیه از فعال شدن هشدار را داشته باشد. در طی کالیبراسیون و بازرسی جرثقیل باید قابلیت لغو کردن را داشته باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۱۴ هشدار دادن ها برای هر دو وضعیت نزدیک شدن به ظرفیت اسمی (در مواردی که لازم باشد) و نیز برای تجاوز از ظرفیت اسمی، باید مداوم شود . باید تفاوت روشی بین هشدار برای نزدیک شدن به ظرفیت اسمی و هشدار برای بار بیش از ظرفیت اسمی وجود داشته باشد. (بطور کلی باید هشدارهای نشانگر و محدود کننده در صورت وجود از هم قابل تشخیص باشند). (۱۲۰۰۶-۱)

۷ ۱۴ در هشدار های دیداری باید یک رنگ برای نزدیک شدن به ظرفیت اسمی و رنگ دیگر برای بار مازاد بر ظرفیت در نظر گرفته شود . هشدارهای شنیداری (صوتی) باید به وضع قابل تشخیص بوده و مشابه صدای های معمول نباشد، تا موجب اشتباه راننده جرثقیل نگردد. (۱۲۰۰۶-۱)

۱۴ A ۴ ۷ برای تمامی مناطق و پیکربندی های جرثقیل که کاربردی ندارند باید با استفاده از محدودکننده های

مناسب امکان استفاده و حضور در آن مناطق غیرقابل بهره برداری شده باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

۱۵ A ۴ ۷ محدودکننده پایین آمدن بار باید حداقل باقی ماندن ۳ دور طناب فولادی روی استوانه را تضمین کند.

وسیله متصل کننده محدودکننده پایین آمدن باید فقط امکانی برای عملیات باربرداری، حمل و نقل و تغییر طناب فراهم نماید. (۱۲۰۰۶-۲)

۱۶ A ۴ ۷ محدود کننده دکل برای حصول زاویه مشخص شده بوم و زاویه های بازوی ها ارایه شود. (۱۲۰۰۶-۲)

۱۷ A ۴ ۷ سایر محدودکننده های اجباری که احتمال دارد بر اساس شرایط توسط سازنده اجبار شده باشند

شامل:

- حداکثر و حداقل زاویه بوم برای تمامی پیکربندی ها

- حداکثر و حداقل زاویه بازوی کمکی برای پیکربندی های بازوی کمکی زاویه ای

- تلسکوپی بودن، درمورد جرثقیل های با بوم تلسکوپی

- وضعیت دکل/شاخص A شکل در جایی که آن باید در محدوده ای نگه داشته شود.

- طناب فولادی آویخته (شل) بر روی وینچ ، غیر از بالابر بار، هنگامی که آویختگی طناب می تواند رخ دهد. (۲-

(۱۲۰۰۶)

۱۸ A ۴ ۷ محدود کننده های سرعت، حرکات سامانه بوم و چرخش دستگاه را کنترل می کنند تا نیروهای ناشی از

این حرکات طبق معیارهای طراحی دستگاه جرثقیل، محدود شوند. (۱۰۰۷۱)

۱۹ A ۴ ۷ همه ابزارهای کمک عملیاتی باید از جایگاه کاربر قابل خواندن باشند و در نزدیکی آن ها باید نوشته ای با

توضیح عملکرد آن ها وجود داشته باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

۲۰ A ۴ ۷ تمهیداتی برای بازرسی روزانه محدودکننده ها و نشانگر ها باید پیش بینی شده باشد. (در هنگام آزمون

روزانه، نیازی به تست دقیق در اندازه گیری ها نیست). (۱۲۰۰۶-۱)

۲۱ A ۴ ۷ پس از فعال شدن محدودکننده باید امکان حرکت در جهت مخالف تا یک وضعیت ایمن بدون تنظیم

مجدد وجود داشته باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

۲۲ A ۴ ۷ ترانس برای نشانگر فاصله قلاب $\pm 2\%$ طول واقعی و نشانگر شعاد از -0 تا $+10$ ٪ شعاد واقعی قابل قبول

می باشد و نشانگر زاویه ملحقه نسبت به سطح افق حداکثر بین 0 تا -3 درجه باشد. (۱۲۰۰۶-۲)

۲۳ A ۴ ۷ نشانگر چرخش قرقره طناب باید حرکت طناب طولی ۵۰ میلی متر روی قرقره را بصورت لمسی ،

شنیداری و یا دیداری تشخیص دهد. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۲۴ نشانگر تراز بودن جرثقیل باید در اتاق کاری جرثقیل یا نزدیک آن در دید کاربر نشان داده شود.

جرثقیل های توسط پایه های تعادل حمایت می شوند، باید علاوه بر این در هر ایستگاه کنترل پایه تعادل، جایی که حرکت های تراز کردن می تواند کنترل شود، دارای نشانگر تراز باشند. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۲۵ وقتی که ظرفیت در محوطه های کاری مختلف بتواند تغییر کند، نشانگر چرخش باید تدارک شده باشد بصورت زاویه ای با رواداری ۱,۵ درجه و/ا چرخش از یک محوطه کاری به محوطه کاری دیگر. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۲۶ تمامی جرثقیل ها با ظرفیت مساوی یا بیشتر از ۱۰۰۰ کیلوگرم باید موارد را به صورت زیر برای کاربر جرثقیل و برروی نمایشگر(ها)، برای پیکربندی جاری (فعلی) و وضعیت جرثقیل با الزامات زیر، نمایش دهد.

- نمایش پیوسته (مداوم) در حین کار جرثقیل : ظرفیت مشخصه بصورت نزدیک به ظرفیت مشخصه و شرایط بیش باری و نیز برای جرثقیل های با ظرفیت بش از ۵ تن ظرفیت مشخصه در شعاع واقعی / دسترسی خارجی یا زاویه بازو نمایش بار روی قلاب و جرم قلاب و بلوکه بار و دسترسی برای محور واژگونی در شعاع مربوطه نمایش داده شود.

- نمایشگر انتخابی (توسط کاربر به صورت دستی انتخاب می شود)، زاویه بوم و زاویه حرکت بازو مرتبط با ظرفیتها و نمایشگر سرعت باد برای بوم/بازوی ترکیبی بیش از ۶۵ متر و نیز نمایش دامنه چرخش وابسطه به ظرفیت و نمایش طول بوم برای جرثقیل های با بوم تلسکوپی، نمایش قفل شدن بازو (برای تلسکوپی های دارای این سازو کار)، نمایش قفل شدن محور (برای جرثقیل های دارای این سازو کار قفل کننده محور)، نمایش افتادن طناب فولادی بالابر برای همه پیکربندی ها

- نشانگر شنیداری شامل برای استفاده کاربر جرثقیل و به صورت خودکار چرخش و یا حرکت طولی جرثقیل سیار را هشدار دهد. (۱۲۰۰۶-۲)

۷ ۴ ۴ ۲۷ ابزارهای کمک عملیاتی باید مطابق با روش های اجرایی توصیه شده توسط سازنده دستگاه / جرثقیل به عنوان بخشی از بازرسی دوره ای بازرسی شده، مورد آزمون قرار گیرند. مطابق استاندارد ۱۲۰۰۶-۱ پیش از بهره برداری روزانه باید بازرسی شده و حداقل هر ۱۲ ماه سامانه بوسیله فرد صلاحیت دار مورد بازرسی و آزمون قرار گیرد. اگر نیاز به کالیبراسیون نیاز داشته باشد، توسط یک فرد صلاحیت دار انجام شود. برای کالیبره می توان از استانداردهای مشابه ۱۲۰۰۶-۲ استفاده کرد.

۷ ۴ ۹ سیستم هیدرولیک و پنوماتیک

۷ ۴ ۹ مخزن هیدرولیک باید ظرفیت کافی برای جای دادن روغن هیدرولیک در وضعیتی که کلیه سیلندرها در وضعیت جمع شده قرار دارند و عملکرد پمپ های هیدرولیک در وضعیتی که کلیه سیلندرها تا انتهای بیرون آمده اند، روغن داشته باشد. مخزن باید دارای تمہیداتی برای تشخیص حداقل و حداکثر سطح روغن باشد. یک دریچه دسترسی و شیر تخلیه هم برای امکان تمیز کردن مخزن باید وجود داشته باشد.

۷ ۴ ۹ تمہیداتی باید فراهم باشد تا در صورت قطع فشار (به عنوان مثال در اثر ترکیدگی شلنگ یا لوله عملکردهای مرتبط متوقف شده، در وضعیت توقف باقی بمانند. وسیله ای هم برای هشدار دادن در صورت افت فشار باید وجود داشته باشد.

۷ ۴ ۹ ۴ کلیه مدارهای هیدرولیکی باید دارای فشارستنج (با پورت برای اتصال فشارستنج) و شیر فشارشکن باشند. تنظیم شیر باید تنها با ابزار مخصوص ممکن باشد. فشار عملکرد شیر نباید از ۱۲۰٪ فشار کاری تجاوز کند. (۱۰۰۷۱)

۷ ۴ ۹ ۴ شلنگ های هیدرولیکی و پنوماتیکی، اتصالات فلزی، کوبلینگ و لوله کشی سیستم هیدرولیک برای عدم وجود پوسیدگی، آسیب دیدگی و نشتی و شل شدگی مهره ها و بست ها باید بررسی شوند. در صورت وجود نشتی در اتصالاتی که با سفت کردن یا روش های معمول نمی توانند حذف گردند، باید نسبت به تعویض اتصال اقدام کرد. تمہیداتی برای جلوگیری از ساییدگی اجزاء (شنلنگها) در تماس با یکدیگر باید در نظر گرفته شده باشد. فشار ترکیدگی شلنگ های سامانه هیدروییک باید حداقل چهار برابر حداکثر فشار کاری شلنگ های مزبور بدون اتصالات انتهایی باشد .

۷ ۴ ۹ ۵ شلنگ های هیدروییکی حاوی سیال با فشار بیشتر از ۵ مگاپاسکال و دمای بالاتر از ۵۰ درجه سلسیوس که در فاصله ۱ متری از ابراتور قرار گرفته اند، باید حفاظت داشته باشند. شلنگ هایی که در سامانه هیدروییک باید فشاری بیشتر از ۱۵ مگاپاسکال را تحمل کنند، نباید با اتصالات چند بار مصرف نصب شوند. (۱۰۰۷۱)

۷ ۴ ۹ ۶ شلنگ های هیدروییکی که برای اتصال تجهیزات قابل تعویض بکار می روند، باید به درستی طراحی و نصب شوند تا از بروز خطرات ناشی از اتصال نادرست جلوگیری شود. مانند معکوس شدن چهت حرکت چک های هیدروییک.

۷ ۴ ۹ ۷ سرعت نشست اندازه گیری شده در نوک بوم که در اثر نشت اجزاء هیدروییک ایجاد می شود، نباید از ۵٪ شاعع در هر دقیقه فراتر رود. (میزان نشست باید در شرایط حداکثر ظرفیت و حداکثر شاعع هیدروییک آزمون شود) (مانند حالت بدون بازوی کشویی دستی). (۱۰۰۷۱)

۴ ۹ ۴ ۷ در صورت افت سرعت عملیاتی، بیش از حد گرم شدن سیال یا افت فشار باید سیستم هیدرولیکی

بررسی و تعمیر شود.

۴ ۹ ۴ ۷ بازرسی فیلتر هیدرولیکی برای احتمال وجود ذرات خارجی توصیه می شود. مشاهده ذرات لاستیکی بر روی فیلتر، می تواند حاکی از خرابی اورینگ یا سایر اجزاء لاستیکی باشد. وجود پلیسه یا قطعات فلزی در فیلتر می تواند نشان از خرابی پمپها، موتورها یا سیلندرها باشد.

۴ ۹ ۴ ۷ ۱۰ پمپ هیدرولیک باید ظرفیت لازم برای تزریق سیال به سامانه هیدرولیک جرثقیل را داشته باشد آن در هر سرعت پیشروی از سوی سازنده جرثقیل تعیین شده باشد. به منظور استفاده بهینه از ظرفیت منبع موید توان پمپ، ابعاد پمپ و سرعت پیشروی لازم برای راه اندازی آن باید به درستی انتخاب شوند. پمپ هیدرولیک باید با مشخصات سیال جاری در سیستم هیدرولیک سازگاری داشته باشد.

۴ ۹ ۴ ۷ ۱۲ در شرایط تشخیص رفع اشکالات، در محل های تست فشار باید در محل های مناسب از گیج مناسب در سیستم هیدرولیکی پیش بینی شده باشد و در دیاگرامها نمایش داده شده باشند. (۱۰۳۶۰-۱)

۴ ۹ ۴ ۷ ۱۴ تمهیدات خروج گازهای محصور شده، و مانع برگشت فشار پیش بینی شده باشد. (۱۰۳۶۰-۱)
۴ ۹ ۴ ۷ ۱۴ کلیه مدارهای حمل بار باید به اجزا خودکار مجهز باشند، مانند شیر های نگهدارنده بار برای جلوگیری از حرکت های ناگهانی جرثقیل در اثر پارگی مدار هیدرولیک. شیر های کنترل حساس به جریان، باید تنها به منظور سنجش تعادل و فشار مدارها مورد استفاده قرار بگیرند. حداکثر جریان عبوری از این مدارها نباید از ۳ لیتر بر دقیقه تجاوز کند. (سیلندرهای پایه های تثبیت کننده باید مطابق این بند مجهز شوند).

شیرهای به کار برده شده برای این موضوع، باید در نزدیکی جک نصب شوند. هم چنین این شیر ها:

الف) باید با جک ها یکپارچه باشند .
ب) به طور مستقیم و حُلب روی فلنچ سوار شوند. (۱۰۰۷۱)

۷-۴-۱۰ پایه های تعادلی (بازوی کشویی ثبیت کننده)

۷-۱۰-۴ تمهیداتی برای نگه داشتن تمام پایه های تعادلی در وضعیت جمع شده در حین حرکت و برای نگه داشتن در وضعیت باز در هنگام استقرار برای عملیات موجود باشد.

۷-۱۰-۵ در جک های عمل کننده با موتور باید تمهیداتی برای جلوگیری از خالی شدن زیر بار (مانند شیر یک طرفه نگهدارنده بار در سیلندر های هیدرولیک، شیر ترکیدگی، قفل های مکانیکی و ...) موجود باشند.

۷-۱۰-۶ تمهیداتی جهت اتصال کفشک به پایه های تعادلی در هنگام استفاده موجود باشند.

۷-۱۰-۷ در صورتی که جرثقیل برای کار در وضعیت های نیمه باز پایه های تعادلی هم طراحی شده است، باید وسایلی برای قرار دادن تیرهای افقی پایه های تعادلی در موقعیت های دقیق مطابق با مقادیر درج شده در نمودار درجه بندی بار وجود داشته باشد. موقعیت های پایه تعادلی باید به وسیله تمهیداتی مانند نوارهای رنگ آمیزی شده یا نمایش گری الکترونیکی به صورت چشمی قابل تشخیص باشد.

۷-۱۰-۸ پایه های تعادلی برای عدم وجود دفرمگی، ترک خوردگی و خوردگی قطعات باید بازرسی شوند. در صورت وجود ترک جرثقیل باید از سرویس خارج شود. انجام تعمیرات مانند جوش کاری تنها در صورت تأیید سازنده و ارائه مستندات و رویه ها مجاز صورت پذیرد.

۷-۱۰-۹ بازوی کشویی عملگر دستی در حین حمل و نقل دستگاه باید توسط دو قفل جداگانه برای هر ثبیت کننده که حداقل یکی از آن ها اتوماتیک بوده، قفل شوند. (همانند یک قفل فنری و یک چفت اتوماتیک) این قفل ها باید به جرثقیل و یا ثبیت کننده متصل شده و در برابر حرکت های کنترل نشده حفاظت شوند.

(۱۰۰۷۱)

وضعیت قفل و یا عدم قفل این سیستم باید به وضوح توسط اپراتور دستگاه قابل رویت باشد . علاوه بر این قفل نشدن ثبیت کننده های جرثقیل نیز باید نشان داده شود.

۱۱۴۷ موارد خودرویی و حرکت زمینی

۱۱۴۷ در جرثقیل های دارای یک جایگاه کنترل، تجهیزات کنترل حرکت خودرو باید در جایگاه کاربر قرار گیرند. در جرثقیل های چرخ لاستیکی دارای دو جایگاه کنترل، تجهیزات کنترل حرکت خودرو باید در اتفاک کشنه قرار گیرد؛ هر چند وجود تجهیزات کمکی کنترل حرکت خودرو در اتفاک کاربر (اپراتور) مجاز است. اگر در حین حرکت، کاربری در اتفاک جرثقیل باشد، باید با استفاده از وسایل هشدار دهنده شنیداری، امکان برقراری ارتباط بین اتفاک ها فراهم باشد. (۱۰۳۶۰-۲)

در جرثقیل های شنی دار کنترل های حرکت باید از جایگاه کاربر در سازه بالایی گردان اعمال شود. ۱۱۴۷ در جرثقیل های چرخ لاستیکی در صورت ساییدگی بیش از حد، آسیب دیدگی یا پوسیدگی تایرهای باید نسبت به تعویض آنها اقدام کرد. در جرثقیل های شنی دار هم باید شنی ها را برای عدم وجود ساییدگی، شکستگی و کشیدگی بیش از حد مورد بازرسی قرار داد.

۱۱۴۷ حرکت خودرو و عملکرد مناسب فرمان و انحراف نداشتن آن در مسیر مستقیم باید مورد بررسی قرار گیرد. (به ویژه در مورد جرثقیل های شنی دار). در صورتی که بدون چرخاندن فرمان خودرو به کناره منحرف شود، سیستم فرمان باید تنظیم شود. در جرثقیل های چرخ لاستیکی دارای چند فرمان کلیه عملکردهای فرمان باید بررسی شوند. در جرثقیل های شنی دار، مکانیزم حرکت و فرمان باید به صورتی تنظیم گردد که حرکت شنی ها به صورت خلاص و بدون کنترل کاربر ممکن نباشد.

۱۱۴۷ برای حفظ پایداری در حین کار بر روی یک سطح تراز یا در حداکثر شبیه مجاز از طرف سازنده برای حرکت (معمولأ ۱۵٪)، باید ترمز یا دیگر وسایل قفل کننده موجود بوده، عملکرد آنها مورد بررسی قرار گیرد. چنین قفل های ترمزهای باید به گونه ای تنظیم شوند که در صورت قطع فشار کاری یا قطع منبع قدرت به صورت درگیر باقی بمانند.

۱۱۴۵ گازهای اگزوز باید با لوله کشی مناسبی به بیرون از اتفاک هدایت شده، به دور از کاربر تخلیه گرددند. تمام لوله های اگزوز باید دارای حفاظ یا عایق باشند، تا از تماس کارکنان با آنها در هنگام انجام عملیات عادی جلوگیری شود. تحت هیچ شرایطی از حرکت باد دود به جایگاه اپراتور منتقل نشود.

۱۱۴۶ لوله پر کننده مخزن سوخت باید دارای درپوش قابل قفل شدن بوده، به صورتی حفاظت شود که در حین سوخت گیری امکان نشت یا سریز شدن سوخت بر روی موتور یا اگزوز یا تجهیزات الکتریکی دستگاه را ندهد. تمهداتی برای تشخیص حداقل سطح سوخت باید موجود باشد. موقعیت مخزن سوخت باید به گونه ای باشد که به آسانی در دسترس بوده، در عین حال امکان آسیب رسیدن به آن به حداقل برسد.

۱۱ ۴ ۷ یک جعبه ابزار غیر قابل اشتعال جهت ذخیره سازی ابزار و تجهیزات روان کاری برای جرثقیل تأمین گردد.

۱۱ ۴ ۷ یک دستگاه اخطاردهنده شنیداری باید موجود باشد.

۱۱ ۴ ۷ ۹ باید ابزاری برای کاربر جهت تعیین تراز بودن جرثقیل وجود داشته باشد.(شیب حداکثر ۵٪)

۱۱ ۴ ۷ ۱۰ در جرثقیل های چرخ زنجیری، ساز و کار حرکت و فرمان باید به ترتیبی باشد که امکان چرخش خلاص برای چرخ زنجیر و چرخ خلاص، بدون کنترل راننده وجود نداشته باشد. (۱۰۳۶۰-۲)

۱۱ ۴ ۷ ۱۱ اجزای متحرک در دسترس مانند چرخ دندهها، زنجیرها و چرخ زنجیرها که در شرایط عملیاتی عادی می توانند باعث آسیب دیدگی شوند، باید دارای حفاظ باشند. حفاظهایی که احتمال قرارگیری پا بر روی آن ها وجود دارد، باید تحمل وزن یک فرد به وزن ۹۰ kg را بدون ایجاد تغییر شکل دائمی داشته باشند.

۱۱ ۴ ۷ ۱۲ طراحی جایگاه کنترل باید بگونه ای باشد که کاربر و یا لباس های وی بر اثر وجود قطعات متحرک دچار آسیب دیدگی نگردد. فاصله ایمنی ارائه شده در استاندارد ملی ایران ۱۱۸۰۰ بکار برده شود. (۱۰۰۷۱)

۱۱ ۴ ۷ ۱۳ وقتی که نصب حفاظ ها عملی نیست، فاصله بین قطعات متحرک باید براساس ابعاد استاندارد مناسب به منظور جلوگیری از درگیر شدن انگشت، دست و پا باشد(استاندارد ملی ایران ۱۲۸۰۳ ببینید). (۱۰۰۷۱)

۱۱ ۴ ۷ ۱۴ محفظه چرخ دندهها باید به صورتی طراحی شود که چرخ دندهها در همه سرعت ها به خوبی روغن کاری شوند و از پاشیده شدن روغن به بیرون محفظه جلوگیری شود و در عین حال امکان ورود هوا به محفظه وجود داشته باشد. در صورت نیاز به افزودن یا خالی کردن روغن تمهداتی برای تشخیص سطح روغن باید وجود داشته باشد. در صورتی که پوششی برای بازرسی گیربکس تعییه شده باشد، باید به آسانی و بدون نیاز به ابزار قابل برداشتن باشد. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۱ ۴ ۷ ۱۵ مطابق استاندارد ISO 10361-1 جلوگیری از سقوط اجزاء و ابزار آلات جرثقیل
 - قطعات جرثقیل از قبیل چرخ دنده ها، پولی ها، پوشش ها یا بسته ها و... باید بتوحی طراحی مونتاژ و نصب شوند که از سقوط آن ها در حین کار معمول جرثقیل جلوگیری شود.

- پوشش ها، حفاظ ها و مسدود کننده های دسترسی باید بصورت مفصلی یا سایر وسایل، برای جلوگیری از سقوط آن ها نصب شوند.

- چرخ دنده های خارجی مجموعه گردان باید با پوشش ها یا سایر وسایل، برای جلوگیری از سقوط آن ها در اثر شکستگی یا اختلال فراهم شود.

۱۱ ۴ ۷ ۱۶ رویه های جوش کاری و ارزیابی صلاحیت جوش کاران باید در انطباق با استاندارد AWS D14.3 باشد. در صورت استفاده از فولادهای خاص و آلیاژی یا سایر مواد، سازنده باید رویه های جوش کاری را ارائه دهد. انجام

اصلاحات در پل باید مطابق با رویه های تعیین شده توسط سازنده یا شخص واجد صلاحیت انجام شود. در

این صورت جرثقیل باید مجدداً مورد آزمون بار قرار گیرد. (B30-5-1.9.5)

۱۴ ۱۱ ۷ سازه جرثقیل باید با پوشش مناسب با شرایط محیط کاری محافظت شود.

۱۵ ۱۱ ۷ مهار کننده توسط ترمز یا وسیله قفل کننده ای عمل می کند. وسیله مهار کننده باید بشکلی قرار

گرفته باشد که از درگیری و آزادسازی غیرعمدی جلوگیری کند. درگیربودن وسیله مهار کننده باید از

عملکرد غیرعمدی هرگونه حرکتی جلوگیری کند. وقتی جرثقیلی نیاز به حالت "weather-vane" در

زمان خارج سرویس دارد در زمان قطع منبع قدرت بصور اتوماتیک عملکرد داشته باشد. (1۰۳۶۱-۱)

۱۶ ۱۱ ۷ برای دسترسی به اتاقک (در صورت وجود) و قطعاتی که نیاز به بازرسی و نگهداری روزمره دارند، باید

سکوی سرویس، راهرو، نرده بان و یا راهپله تعییه شود. برای قسمتهایی از جرثقیل برای عملیات یا سرویس و

نگهداری به دسترسی مکرر (مثلا هفتگی) نیاز دارند، باید سامانه دسترسی تدارک شوند. اگر نگهدارنده سه

نقطه ای تدارک شده باشد، سطوح کفشهک زنجیر و بالشتک زنجیر جرثقیل می تواند به عنوان پله های

دسترسی به کار روند. استفاده از نرده بان های قابل حمل به طول بیش از ۲ متر برای دسترسی به هر

جرثقیلی غیر ایمن تلقی می شود. حداکثر فاصله تیرکهای افقی (پله) نرده بان باید ۴،۰ متر و عرض پله نرده بان

برای یک پا حداقل م تواند باشد. عرض معبرا راهپله ها حداقل ۴،۰ متر باشند. (1۰۳۶۱-۲)

۱۷ ۱۱ ۷ فاصله بین کفاراه پله و دستگیره / نرده باید ۰،۹ تا ۱،۱ متر باشد. حفاظ جانبی برای راهروهای روی

ارابه های جرثقیل می تواند تعییه نشود. (1۰۳۶۱-۲)

۱۸ ۱۱ ۷ تمامی سطوح راهروها و سکوهای سرویس باید غیرلغزنده باشند.

۱۹ ۱۱ ۷ مطابق استاندارد ملی ایران ۱۰۳۶۱-۱ جهت جلوگیری از سقوط کاربر از سکوها، هشدارهای لازم نصب

شده باشد. (1۰۰۷۱)

۲۰ ۱۱ ۷ کلاچهای خشک و ترمز ها باید در مقابل بارش باران و روغن و مایعات مانند آنها حفاظت شوند.

(1۰۳۶۰-۱)

۱۴.۷ ترمز و تجهیزات ترمزگیری

۱۴.۷ کلیه حرکت‌های موتوردار جرثقیل باید دارای یک سیستم ترمزگیری باشد. این ترمزاها باید توانایی متوقف کردن جرثقیل با بار کامل را از حداقل سرعت داشته باشد. کلیه ترمزاها باید به وسیله اعمال برق یا انرژی آزاد شوند و در برابر نفوذ عوامل خارجی، کشیقی، رطوبت و روغن حفاظت شده باشند. ترمزاها مکانیکی باید در هنگام قطع منبع تغذیه، عملکرد کلید توقف اضطراری یا بازگشت کلید کنترلی به وضعیت خنثی عمل کنند. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۴.۷ هر واحد بالابری باید حداقل به یک ترمز نگهدارنده بار مجهز باشد، که به محور موتور یا گیربکس کاهنده اعمال شود. این ترمز باید در هنگام قطع تغذیه الکتریکی ترمز به صورت خودکار درگیر شود. عملکرد ترمز باید در اثر نیروی فنر فشاری یا وزن یک وزنه باشد. تمهداتی هم برای تنظیم مجدد ترمز در صورت ساییدگی لنت‌ها باید موجود باشد. در صورت ساییدگی بیش از ۵۰٪ لنت‌های ترمز، باید تعویض شوند. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۴.۷ زمانیکه پایین کشیدن اضطراری بار لازم باشد، ترمز مکانیزم بالابری باید بتواند بصورت دستی و کنترل شده بار را برها کردن بصورت کنترل شده رها سازد. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۴.۷ ترمزاها مکانیزم جابجایی جرثقیل سیار در بدترین شرایط ممکن جرثقیل باید توانایی ترمزگیری داشته باشند.

۱۴.۷ ترمز حالت **out-of-service** باید تعییه شده باشد. در مقابل بکاربندی و از بی اثر شدن و از کارکرد ناخواسته محافظت شود. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۴.۷ توقف اضطراری باید همیشه در دسترس باشد، و باید در جایی قرار گیرد که خاموشی اضطراری نیاز است با دسترسی آسان، عملکرد غیرخطنناک تضمین شود و بطور واضح قابل دیدن و شناسایی باشد. بازنمانی دستی بر اساس کدهای استاندارد ISIRI110 طراحی شده باشد.

۱۴.۷ بمنظور تعدیل فرسایش لنت و حفظ نیرو در فنرها در جاهایی که به کار رفته اند، باید هرجا که لازم باشد، کلاچ و ترمز قابل تنظیم فراهم شده باشد. (۲-۱۰۳۶۰)

۱۴.۸ هنگامیکه سقوط آزاد برای مکانیزم بالابری بار توسط سازنده تدارک شده باشد، باید وسیله قابل کنترل از جایگاه راننده پیش بینی شده باشد، که بتواند قرقه را نگهداشته و از چرخش آن در جهت پایین آمدن جلوگیری نماید و همچنین بتواند بار اسمی را بدون انجام عمل بیشتری از طرف راننده نگهدارد. یک وسیله برای کنترل سقوط آزاد تحت اعمال نیرو باید پیش بینی شود تا اطمینان حاصل گردد که آزادسازی سهولی قفل امکان پذیر نباشد. (۱۰۳۶۰-۲)

- بالابر جرثقیل باید در برابر پایین آمدن بار ناشی از پارگی مدار هیدروویک و یا قطع برق محافظت شود.

(۱۰۰۷۱)

۴ ۷ ۱۴ ۴ ترمزها در حالت کلی باید دارای شرایط زیر باشند:

- به روش مکانیکی، الکتریکی، هیدرولیکی، پنوماتیکی یا گرانشی اعمال شوند.
- دارای تمهداتی برای تنظیم مجدد در صورت ساییدگی لنتها باشند.
- آزاد کردن پدالها، ضامنها و اهرمها نباید به نیرویی بیش از نیروی لازم برای اعمال ترمز نیاز داشته باشند.
- نیروی لازم برای اعمال ترمزهای پایی و تأمین گشتاور اسمی ترمزگیری نباید بیش از N_{310} باشد.
- ترمزهای پایی باید ضد لنزش بوده، در هنگام قرارگیری کاربر در جایگاه در دسترس وی قرار داشته باشند و با برداشتن پا از روی آنها به حالت خلاص بازگردند.

۴ ۷ ۱۴ ۱۰ دارای ظرفیت حرارتی مناسب باشد و تناوب کارکرد جرثقیل باشند.

۴ ۷ ۱۴ ۱۴ ترمز های اصلی نباید حاوی پنجه نسوز (آزیست) باشند. (۱۰۳۶۰-۲)

۴ ۷ ۱۴ ۱۴ ترمزهای حرکت باید مطابق استاندارد (۱۰۳۶۰-۲) و SAE J1977 و در هر حالت در بدترین

شرط ممکن عملکرد داشته باشد. (۱۰۳۶۰-۱)

۴ ۷ ۱۴ ۱۴ پدالهای ترمز پایی باید طوری باشند که پای کاربر بر روی آن نلغزد و تمهداتی هم برای نگه داشتن ترمز در وضعیت اعمال، بدون نیاز به عمل اضافی کاربر موجود باشد (قفل پدال).

۷ ۴ ۱۴ مکانیزم تلسکوپینگ (۱۰۳۶۰-۲)

۴ ۷ ۱۴ ۴ باز شدن و جمع شدن مقاطع بوم می تواند به صورت هیدرولیکی، مکانیکی، الکتریکی یا دستی انجام شود.

۴ ۷ ۱۴ ۴ در صورتی که جمع شدن بوم تحت نیروی موتور انجام می شود، این موتور باید قادر باشد کلیه بارهای مجاز را که باعث جمع شدن کنترل نشده بوم می شوند، کنترل نماید.

۴ ۷ ۱۴ ۴ سیستم "Free-fall lowering" یا پایین آمدن کنترل نشده بوم تلسکوپی قابل قبول نیست. در جک(های) هیدرولیک بوم تلسکوپی برای جلوگیری از جمع شدن کنترل نشده بوم در صورت خرابی سیستم هیدرولیک (به عنوان مثال ترکیدگی مخزن ذخیره)، باید دستگاه نگهدارندهای به صورت یک پارچه با جک (مانند شیر یک طرفه نگهدارنده بار یا شیر ترکیدگی) تعییه شود.

۴ ۷ ۱۴ ۴ وقتی که دوسیلندر برای حرکت بوم تعییه شده است، جهت جلوگیری از افت شدید فشار باید دو سیلندر به هم متصل شده باشند.

۷-۲-۱۴) الزامات خاص برای سازو کارهای آونگی (نوسانی) (۱۰۳۶۰-۲)

۷-۱۴) نگهدارنده سازه نصب برای یاتاقان باید از استحکام و سختی کافی برخوردار بوده و صاف و صیقلی باشد.
یاتاقان باید به اندازه کافی محکم شده باشد تا تحمل نیروهای کششی و برشی (محوری، شعاعی و مماسی) را داشته باشد.

۷-۱۴) کنترل آونگ شامل حرکت، توقف ساز و کار آونگ باید با شتاب مثبت و منفی تحت کنترل صورت گیرد.
۷-۱۴) وسیله ای برای ترمز با قدرت نگهدارنده در هر دوچهت باید پیش بینی شود تا در هنگام نیاز حین کار معمول بتوان سازه فوقانی چرخان را محدود نمود. وسیله ترمز باید بتواند در وضعیت ترمز شده باقی بماند و برای این منظور نیازی به عمل بیشتری توسط راننده نباشد.

۷-۱۴) برای جلوگیری از چرخش بوم و سازه فوقانی، هنگام جایه جایی یا در شرایط خارج از سرویس (در حالت غیر کاری) باید یک ضامن قفل آونگ یا وسیله دیگری پیش بینی شود. طراحی آن باید به گونه ای باشد که از درگیری و آزاد شدن های ناخواسته و غیرعمدی جلوگیری کند. این وسیله باید در مقابل گشتاوری معادل با حداقل ۲۵ درصد بیش از گشتاور لازم برای نگه داشتن گشتاور عمل کننده ناشی از نیروهای باد خارج از سرویس در ترکیب شبیه مجاز اعلام شده توسط سازنده مقاومت داشته باشد.

۷-۱۴) پینیون و رینگ سازه گردان باید دارای حفاظ جهت جلوگیری از وارد شدن و آسیب دیدگی دست یا اجزای بدن باشد یا به گونه ای اسیب دیدگی جلوگیری شود.

۷-۱۴) تجهیزات مکانیزم گردش برای عدم وجود ساییدگی، ترک خوردگی، زنگ زدگی یا تابیدگی قطعات مانند پین ها، یاتاقان ها، محورها، دنده ها، غلتک ها و وسایل قفل کننده باید بازرسی شوند. در صورتی که بلبرینگ ها و رولربرینگ ها صدای غیرعادی یا لقی داشته باشند، به احتمال زیاد ساقمه ها و طوقه های آن ها زبر یا کچل شده است و باید تعویض شوند. در صورت ایجاد شیار ترک در بلبرینگ ها یا رولربرینگ ها، نچرخیدن آن ها یا قهقهه ای شدن رنگ آن ها در اثر سوختگی بلا فاصله باید تعویض شوند. چرخ دنده های مکانیزم گردش در صورت وجود ترک، زنگ زدگی شدید یا ساییدگی بیش از ۱۰٪ ضخامت تاج دندانه باید تعویض شوند.

۱۵ ۴ ۷ بوم و جیب

۴ ۱۵ ۴ متوقف کننده هایی باید برای مقاومت در مقابل واژگونی در جهت عقب بوم موجود باشد. متوقف کننده می تواند از انواع ضربه گیر ثابت شده و یا کشابی ضربه گیر مجهز به شوک گیر و یا سیلندر، علاوه بر آن یک قطع کن، شیر قطع کننده یا شیر تخلیه هیدرولیکی هم باید تعیینه شده باشد تا زمانی که بوم به زاویه تعیین شده ای در بالا برسد، بالابر بوم را به صورت خودکار متوقف کند.

۴ ۱۵ ۴ تمهداتی برای جلوگیری از واژگونی جیب در جهت عقب وجود داشته باشد.

۴ ۱۵ ۴ یک شاخص زاویه بوم یا شعاع که از جایگاه کاربر قابل خواندن باشد، باید وجود داشته باشد.

۴ ۱۵ ۴ برای بوم تلسکوپی باید یک شاخص طول بوم که از جایگاه کاربر قابل خواندن باشد، موجود باشد، مگر این که درجه بندی بار از طول بوم مستقل باشد.

۴ ۱۵ ۴ در صورتی که جیب به وسیله پین نگه داشته می شود، تمهداتی باید موجود باشد که برای جا زدن یا درآوردن پین نیازی به ایستادن در زیر یا کنار جیب نباشد.

۴ ۱۵ ۴ کل مجموعه بوم و سازه جرثقیل برای عدم وجود دفرمگی، ترک خوردگی، ساییدگی و خوردگی قطعات، پین ها و یاتاقان ها، شل شدگی مهره ها و پرج ها باید بازرسی شود. در صورت وجود ترک در سازه بوم جرثقیل باید از سرویس خارج شود. انجام تعمیرات مانند جوش کاری بر روی بوم تنها در صورت تأیید سازنده و ارائه مستندات و رویه ها مجاز است.

۷ ۴ ۱۶ مکانیزم بالابری بوم (۱۸۹۸۷)

۷ ۴ ۱۶ سیستم بالابر بوم می تواند به صورت یک سیستم وینچ (درام و طناب فولادی) یا سیلندر(های هیدرولیک باشد. سازه نگهدارنده می تواند یک سازه دروازه ای یا همان سیلندرهای بلند کننده بوم باشد.

۷ ۴ ۱۶ مکانیزم بالابری بوم باید قادر به بالا بردن و کنترل بوم با بار اسمی (در صورت استفاده از سیستم طناب پیچی مورد توصیه سازنده و یا با ضریب اطمینان حداقل ۱,۵) و نگه داشتن بوم و بار اسمی بدون دخالت کاربر باشد.

۷ ۴ ۱۶ در سیستم های بالابری بوم با طناب فولادی موارد زیر باید برقرار باشند:

- پایین آوردن بوم تنها تحت کنترل موتور باشد. پایین آوردن بوم به صورت سقوط آزاد مجاز نیست.

- هنگام پایین آوردن بوم تا تراز تکیه گاه جرثقیل (در صورت استفاده از طناب پیچی توصیه شده سازنده) حداقل سه دور کامل طناب بر روی درام باقی بماند.

- اتصال انتهای طناب فولادی به درام باید مطابق با روش توصیه شده توسط سازنده جرثقیل و طناب باشد.

- قطر دایره گام اولین لایه طناب فولادی بر روی درام، حداقل ۱۵ برابر قطر اسمی طناب مورد استفاده باشد.

- یک مکانیزم ترمز گیری به همراه یک وسیله قفل کننده مانند ضامن و گیره قفل کن (Ratchet & Pawl) برای جلوگیری از پایین آمدن ناخواسته بوم وجود داشته باشد.

۷ ۴ ۱۶ اجزای مکانیزم بالابر بار از قبیل پین ها، یاتاقان ها، محورها، دنده ها، غلتک ها و وسایل قفل کننده باید برای عدم وجود ساییدگی، ترک خوردگی، زنگ زدگی یا تابیدگی مورد بازرسی قرار گیرند. در صورتی که بلبرینگ ها و رولبرینگ ها صدای غیرعادی یا لقی داشته باشند، به احتمال زیاد ساقمه ها و طوقه های آن ها زبر یا کچل شده است و باید تعویض شوند. در صورت ایجاد ترک در بلبرینگ ها یا رولبرینگ ها، نچرخیدن آن ها یا قهوه ای شدن رنگ آن ها در اثر سوختگی باید بلا فاصله تعویض شوند.

۷ ۴ ۱۶ عدم وجود ساییدگی بیش از حد در ترمز و اجزاء سیستم کلاچ، لنتها، ضامن و گیره قفل کن (Ratchet & Pawl) نیز باید بررسی شود. لنٹ ترمزاها و کلاچ ها در صورت ساییدگی بیش از ۵۰٪ ضخامت اولیه، یا ساییدگی غیریکنواخت، سوختگی یا بیرون آمدگی پرج ها باید تعویض شوند.

۱۴ ۴ ۷ مکانیزم بالابری بار (۱۸۹۸۷)

۱۴ ۴ ۷ سیستم بالابر بار می تواند به صورت یک سیستم وینچ یا سیلندر(های) هیدرولیک به همراه طناب پیچی باشد. مکانیزم بالابری بار باید قادر به بالابردن و پایین آوردن بار اسمی (در صورت کار در شرایط کاری مورد توصیه سازنده) باشد.

۱۴ ۴ ۷ زمانی که قلاب در پایین ترین موقعیت خود قرار دارد، باید حداقل دو دور کامل طناب بر روی درام باقی مانده باشد. لبه درام همیشه باید حداقل ۱۲ mm بالاتر از لایه رویی طناب پیچیده شده بر دور درام باشد. قطر دایره گام اولین لایه طناب فولادی بر روی درام، نباید کمتر از ۱۸ برابر قطر طناب مورد استفاده باشد.

۱۴ ۴ ۳ اتصال انتهای طناب فولادی به درام باید مطابق با روش توصیه شده توسط سازنده جرثقیل و طناب باشد.

۱۴ ۴ ۴ درام بالابری باید مجهز به نشان گر چرخش باشد و نشان گر جایی قرار گیرد که توسط کاربر قابل تشخیص باشد.

۱۴ ۴ ۵ باید وسیله ای قابل کنترل از جایگاه کاربر برای جلوگیری از چرخش درام در جهت پایین آوردن بار، وجود داشته باشد که قادر به نگه داشتن بار مجاز بدون دخالت کاربر باشد.

۱۴ ۴ ۶ در صورتی که ترمز درام با نیروی موتور و نه اتصال مکانیکی مستقیم عمل می کند، باید یک وسیله خودکار برای نگه داشتن ترمز برای جلوگیری از سقوط بار در صورت قطع منبع تغذیه کنترل ترمز وجود داشته باشد. (۱۰۰۷۱)

۱۴ ۴ ۷ اجزای مکانیزم بالابر بار از قبیل پین ها، یاتاقان ها، محورها، دنده ها، غلتک ها و وسائل قفل کننده باید برای عدم وجود ساییدگی، ترک خوردنگی، زنگزدگی یا تابیدگی مورد بازرسی قرار گیرند. در صورتی که بلبرینگ ها و رولبرینگ ها صدای غیرعادی یا لقی داشته باشند، به احتمال زیاد ساقمه ها و طوقه های آن ها زیر یا کچل شده است و باید تعویض شوند. در صورت ایجاد ترک در بلبرینگ ها یا رولبرینگ ها، نخریدن آن ها یا قهوه ای شدن رنگ آن ها در اثر سوختگی باید بلا فاصله تعویض شوند.

۱۴ ۴ ۸ عدم وجود ساییدگی بیش از حد در ترمز و اجزاء سیستم کلاچ، لنت ها، خامن و گیره قفل کن (Ratchet & Pawl) نیز باید بررسی شود. لنت ترمزها و کلاچ ها در صورت ساییدگی بیش از ۵۰٪ ضخامت اولیه، یا ساییدگی غیریکنواخت، سوختگی یا بیرون آمدگی پرج ها باید تعویض شود.

۱۸ ۴ ۷ طناب های فولادی و تجهیزات طناب بندی**۱۸ ۴ ۷ ضریب اطمینان**

ضریب اطمینان طناب های متحرک که به دور درام می پیچند یا از قرقه عبور می کنند، در مکانیزم بلند کردن بار باید حداقل ۳/۵ و در مکانیزم بلند کردن بوم حداقل ۳ باشد.

ضریب اطمینان تجهیزات آویز بوم یا طناب های ساکن در مکانیزم بلند کردن بار باید حداقل ۳ و در مکانیزم بلند کردن بوم حداقل ۲/۵ باشد.

ضریب اطمینان طناب های نتاب باید حداقل ۵ باشد.

۱۸ ۴ ۷ ساختار طناب ها

اگر باری توسط بیش از یک بخش از طناب نگه داشته شود، کشش در این بخش ها باید متعادل شود. ساختار طناب های فولادی، بسته های انتهایی آن ها و روش اتصال بسته ها باید مطابق با ساختار توصیه شده توسط سازنده جرثقیل یا طناب باشد.

طناب های دارای هسته فیبری نباید برای طناب پیچی متعلقات بالابری یا برافراشتن بوم استفاده شود. در صورت قرار گیری طناب در معرض درجه حرارت بیش از ۸۲ درجه سانتی گراد، باید دارای هسته فولادی باشد.

۱۸ ۴ ۷ بست انتهایی طناب ها

در صورت استفاده از بست اشکی شکل باید از انگشتی در داخل حلقه استفاده شود. کلیپ های طناب ها باید از فولاد به روش فورج و از نوع یکزینه یا دوزینه ساخته شوند. استفاده از کلیپ های چدنی چکش خوار مجاز نیست. برای فاصله گذاری، تعداد کلیپ ها و مقادیر گشتاور باید به توصیه های سازنده کلیپ مراجعه شود. در کلیپ هایی که با پیچ های U شکل بسته می شوند، پیچ U شکل باید بر روی قسمت مرده طناب بسته شود و قسمت تحت بار طناب باید بر روی زین کلیپ قرار گیرد. کلیپ ها باید به طور یکنواخت و با گشتاور توصیه شده سفت شوند. پس از اعمال بار اولیه به طناب، مهره های کلیپ ها باید مجدداً در حد گشتاور توصیه شده سفت شوند تا هر گونه کاهش قطر در اثر بار را خنثی کند. مهره های کلیپ ها باید به صورت دوره ای مجدداً سفت شوند تا هر گونه کاهش قطر بعدی در حین کار را جبران کند.

بسته های پرسی، فشاری یا گوهای باید طبق توصیه سازنده طناب، جرثقیل یا بست استفاده شوند. هر مجموعه بست پرشده با رزین یا بست پرسی نو که به عنوان آویز بوم استفاده شده باشد باید مطابق با توصیه های سازنده جرثقیل یا

بست مورد آزمون گواه (اثبات) قرار گیرند، اما در هیچ مورد بار گواه نباید بیشتر از ۵۰٪ مقاومت اسمی اجزا طناب یا لایه های تشکیل دهنده طناب (دسته سیم) باشد.
 کلیپ های مورد استفاده در بست گوهای باید فقط بر روی قسمت مرده و بی بار طناب بسته شود. این موضوع مانع استفاده از وسایلی که ویژه بستن انتهای مرده طناب در بست گوهای طراحی شده اند (مانند کلیپ های دوزینه) نمی شود.

۱۶.۴ بازرسی طناب (۱۶۲۹۱)

قسمت هایی از طنای فولادی که در معرض تنش های شدیدتری قرار دارند، مانند قسمت های در تماس با درام و قرقره ها، جایی که یک لایه طناب روی لایه قبلی می پیچد و ... باید با دقت بیشتری مورد بازرسی قرار گیرند.

در صورت مشاهده هر یک از موارد زیر طناب باید تعویض شود:

- ۶ تکسیم شکسته پراکنده در یک گام یا ۳ تک سیم شکسته در یک گام که در یک دسته سیم واقع شده است.
- در طناب های نتاب دو تکسیم شکسته با توزیع تصادفی در طولی معادل ۶ برابر قطر یا چهار تکسیم شکسته با توزیع تصادفی در طولی معادل ۳۰ برابر قطر
- یک تکسیم شکسته لایه بیرونی در تماس با هسته که از داخل طناب به بیرون راه پیدا کرده و از آن بیرون زده است. بازرسی بیشتر از این بخش الزامی است.
- در طناب های ساکن، سه تکسیم شکسته یا بیشتر در یک گام در هر قسمت از طناب یا دو تکسیم شکسته یا بیشتر در اتصالات انتهایی
- بیرون زدن گی هسته از بین دسته سیم ها
- کج شدگی شامل تابیدگی، لهشگی، قفس پرنده شدن، گره خوردگی، یا سایر آسیب هایی که منجر به تابیدگی ساختار طناب می شود.
- آسیب های آشکار تحت تأثیر حرارت شامل تغییر رنگ، جوش کاری، برخورد با خطوط فشار قوی برق، صاعقه و ...
- کاهش قطر نامی بیش از ۵٪ (فرسودگی سطحی)
- خوردگی شدید (ایجاد حفره)

در مواردی که تمایز بین تغییر شکل قابل قبول و زیان آور مشکل باشد. کابل باربری باید از رده خارج شده و برای معاینه به شخص ذیصلاح ارجاع داده شود. معیارهای خارج از رده کردن طناب های فولادی به عنوان نمونه در استاندارد ۱۶۲۹۱ آمده است.

۱۴ ۴ ۷ قرقره ها، قلاب، بلوک بار

۱۹ ۴ ۷ شیارهای قرقره باید عاری از عیوب سطحی باشند که می‌تواند به طناب آسیب وارد کند. شعاع مقطع عرضی در کف شیار باید در حدی باشد که نشیمن‌گاهی مناسب با اندازه طناب مورد استفاده فراهم کند. جدارهای شیار به منظور تسهیل ورود طناب به شیار باید به صورت مخروطی به بیرون امتداد یافته، لبهای آن گرد باشند. لبهای فلنچ باید به طور دقیق حول محور چرخش، حرکت کنند. شیارهای قرقره‌ها باید دارای عمقی برابر حداقل ۱/۵ برابر قطر طناب فولادی باشند. قرقره‌ها و درام‌ها برای عدم وجود ترک‌خوردگی یا ساییدگی باید بازرسی شوند.

۱۹ ۴ ۷ شیارهای درام‌ها نیز باید عاری از عیوب سطحی باشند که می‌تواند به طناب آسیب وارد کند. درام‌ها برای عدم وجود ترک‌خوردگی یا ساییدگی باید بازرسی شوند. درام باید در دو انتهای دارای لبه (فلنچ) باشد، مگر این که طناب دارای یک راهنمایی باشد که طناب را به طور مناسب به داخل شیارها هدایت کرده، از بیرون آمدن آن از شیار جلوگیری کند. لبهای فلنچ باید به اندازه حداقل دو برابر قطر طناب فولادی بالاتر از طناب قرار گیرد. شعاع شیارهای درام باید حداقل ۰/۵۳ برابر قطر نامی طناب باشد. گام شیارها باید حداقل ۱/۰۸ برابر قطر طناب‌ها (برای طناب با قطر کمتر از ۳۸ mm) و برابر قطر طناب به اضافه ۳ mm (برای طناب با قطر بیشتر از ۳۸ mm) باشد. طناب در خروج از شیار نباید با لایه کناری طناب تماس پیدا کند. زاویه خروج طناب از شیارهای درام و قرقره‌ها نباید از ۵ درجه تجاوز کند. انتهای طناب باید به وسیله بستهای قابل دسترسی به درام مهار شود. (۱۰۳۶۰-۱)

۱۹ ۴ ۷ قرقره‌های حامل طناب‌هایی که ممکن است به طور لحظه‌ای بی‌بار شوند باید دارای حفاظه‌ایی چسبیده به قرقره برای هدایت دوباره طناب به داخل شیار، در هنگام بارگذاری مجدد باشند.

۱۹ ۴ ۷ قرقره‌های بلوک بار پایینی باید مجهز به حفاظه‌ایی چسبیده به قرقره باشند که از گیر کردن طناب‌ها به یکدیگر در هنگام قرارگیری بر روی زمین با طناب‌های شل جلوگیری کنند.

۱۹ ۴ ۷ تمام یاتاقان‌های قرقره‌ها به جز یاتاقان‌هایی که برای تمام طول عمر (lifetime) روغن‌کاری شده‌اند، باید دارای تمهداتی جهت روان‌کاری باشند.

۱۹ ۴ ۷ قطر دایره گام قرقره‌های بالابر بوم باید حداقل ۱۵ برابر قطر طناب مورد استفاده باشد.

۱۹ ۴ ۷ قطر دایره گام قرقره‌های بالابر بار باید حداقل ۱۸ برابر قطر طناب مورد استفاده باشد.

۱۹ ۴ ۷ قطر دایره گام قرقره‌های بلوک بار پایینی باید حداقل ۱۶ برابر قطر طناب مورد استفاده باشد.

۱۹ ۴ ۷ قلاب باید قادر به تحمل حداکثر بار مجاز جرثقیل، متناظر با حداکثر کشش مجاز در طناب‌ها و بیشترین میزان طناب پیچی، باشد.

۱۹ ۴ ۷ ۱۰ قلاب بار، مجموعه توپی و بلوکهای بار باید وزن کافی برای حرکت مجموعه بدون بار از بالاترین

موقعیت قلاب برای طولهای مختلف بوم، یا بوم و جیب و تعداد ردیفهای مورد استفاده طناب داشته باشند. ظرفیت و وزن مجاز همه مجموعه های قلاب، توپی و بلوکهای بار باید بر روی آنها درج شده باشند.

۱۹ ۴ ۷ ۱۱ قلاب ها باید به ضامن مجهز باشند مگر این که کاربری آنها استفاده از ضامن را غیر عملی کند. در صورت وجود، ضامن باید دهانه ورودی قلاب را به منظور نگه داشتن اسلینگها یا سایر وسایل باربرداری در هنگام شل شدن طناب، مسدود کند (به استاندارد ASME B30.10 مراجعه گردد).

۱۹ ۴ ۷ ۱۲ هرگونه جوش کاری یا عملیات مکانیکی بر روی قلاب ممنوع است. در صورت وجود ترک در قلاب باید تعویض شود. در صورت لزوم می توان از آزمون غیر مخرب نیز استفاده کرد، که در این صورت بهتر است آزمون MT (ترجیحاً با مواد فلورستنی) انجام شود.

۱۹ ۴ ۷ ۱۳ در صورت ساییدگی بیش از ۱۰ درصد سطح نشیمن قلاب، یا تاییدگی محسوس قلاب حول ساقه خود یا بازشدگی دهانه قلاب بیش از ۵٪ مقدار اولیه، قلاب باید تعویض شود.

۱۹ ۴ ۷ ۱۴ در پرتبیب بند ۴-۱-۴ و بند ۳-۱-۴ در استانداردهای ISIRI10360-5 , ISIRI10360-4 برای کنترل سامانه قرقه و طناب در جرثقیلها در مواردی که طناب بدرستی با قرقه تنظیم نشود ، یک سامانه کنترل یا ابزارهای دیگر برای نگهداری صحیح قرقه وطناب روی غلتک و درست پیچیده شدن آن باید تدارک شود.

۱۹ ۴ ۷ ۱۵ وسایلی باید فراهم شوند که کشش طناب را در حالت بی باری حفظ کنند. (۱۰۰۷۱)

۷-۴-۲ آزمون ها**(۱۰۴۵۲) آزمایش آزمایش**

برای رسیدن به اهداف این استاندارد بین المللی سه نوع آزمایش باید انجام شود:

الف - آزمایش انطباق جرثقیل با مشخصات عملیاتی آن

ب - بازرسی چشمی

پ - آزمایش قابلیت بلند کردن بار

(۱۰۴۵۲) گزارش آزمایش

یک گزارشی از فهرست نتایج و یافته های آزمایش ها بعد از تکمیل آزمایش های مشخص شده در بند بالا باید تهیه شود. گزارش باید به شناسایی جرثقیل مورد آزمایش، مکان و زمان انجام آزمایش ها و نام ناظرآزمایش پیردادزد.

گزارش باید برای هر کدام از حالت بارها، مکان ها، چیدمان ها، روش ها و یافته ها منحصر به فرد باشد.

برای جرثقیل هایی که شامل افزایش بند بالا می شوند، فقط یک فرم گزارش خلاصه شده می تواند بکار رود. در این گزارش خلاصه شده باید مشخصات جرثقیل، زمان و مکان بازرسی، نام ناظر و یافته ها برای هر مورد بازرسی شده، وجود داشته باشد.

آزمایش ها در چنان موقعیت و چیدمانی در محل کار مشخص شده برای جرثقیل انجام می شود که پایداری جرثقیل حداقل باشد. اگر برای موقعیت های مختلف یا محل های مختلف مقادیر متفاوت بار مشخص شده باشد، آزمایش ها برای کنترل پایداری باید برای یک انتخاب از بین آن حالت ها انجام شود.

(۱۰۴۵۲) آزمایش های انطباق

هنگامی که جرثقیل به منظور انطباق آن با مشخصات عملیاتی مورد آزمایش قرار می گیرد، آزمایش ها باید طبق خصوصیات بار جرثقیل انجام و کمیت های زیر ارزیابی شوند:

- سرعت دقیق پایین آوردن بار؛
- سرعت حرکت جرثقیل؛
- سرعت حرکت عرضی جرثقیل؛
- سرعت چرخش؛
- زمان بالا بردن؛
- ارتفاع بلند کردن بار؛
- نزدیک شدن قلاب؛
- سرعت بلند کردن بار؛

- زمان کوتاه یا بلند کردن بوم؛
- زمان دور زدن (در صورت امکان)؛
- عملکرد وسایل حدی؛
- عملکرد وسایل رانش، نظیر موتور برق تحت بار آزمایشی.

۴-۴-۴ بازرسی چشمی (۱۰۴۵۲)

بازرسی چشمی شامل کنترل انطباق با مشخصات و / یا شرایط کلیه اجزا اساسی نظیر:

- مکانیزمهای، تجهیزات الکتریکی، وسایل ایمنی ، ترمزها ، وسایل کنترل و سیستم روشناهی و بوق
- سازه های فلزی و اتصالات آن ها ، نردهان ها، راه های دسترسی، اطافک ها، سکو ها
- تمامی حفاظتها
- قلاب و سایر وسایل بستن بار و اتصالات آن ها
- طنابها و گیره های آن ها
- چرخ قرقه، پین و جزیبات اتصال آنها، و وسایل اتصال بازویی جرثقیل.

برای بازرسی چشمی به طور معمول نیاز به باز کردن قطعات نمی باشد ولی باز کردن دربوشهای باید انجام شود.

۴-۵ آزمون تعادل رو به عقب

برای انجام این آزمون باید در وضعیتی که بوم کاملاً جمع شده (دارای کمترین طول است) و در بالاترین موقعیت قرار دارد (بیشترین زاویه)، جرثقیل بدون بار است، پایه های تعادلی کاملاً جمع شده اند (جرثقیل بر روی چرخ ها و در سطح تراز شده قرار دارد) و مخازن سوخت حداقل تا نصف و سیالات دیگر به اندازه مشخص شده توسط سازنده پر شده باشند، انجام شود. (آزمون مطابق توصیه سازنده انجام شود.)

۴-۶ آزمون ابزارهای کمک عملیاتی

ابزارهای کمک عملیاتی باید مطابق با روش های اجرایی توصیه شده توسط سازنده دستگاه / جرثقیل به عنوان بخشی از بازرسی دوره ای بازرسی شده، مورد آزمون قرار گیرند. مطابق استاندارد ۱۲۰۰۶-۱ پیش از بهره برداری روزانه باید بازرسی شده و حداقل هر ۱۲ ماه سامانه بوسیله فرد صلاحیت دار مورد بازرسی و آزمون قرار گیرد. اگر نیاز به کالیبراسیون نیاز داشته باشد، توسط یک فرد صلاحیت دار انجام شود.

۴-۴-۴ آزمون های عملکردی

کلیه عملکردهای جرثقیل ابتدا باید بدون بار مورد آزمون قرار گیرند. این آزمون‌ها شامل موارد زیر می‌شود، ولی محدود به این‌ها نمی‌شود:

- مکانیزم‌های بالا بردن و پایین آوردن بار
- مکانیزم‌های بالا بردن و پایین آوردن بوم
- مکانیزم باز کردن و جمع کردن کشویی بوم
- مکانیزم گردش
- مکانیزم حرکت کشنده
- تجهیزات ایمنی

در حین انجام آزمون‌های عملکردی، شتاب‌گیری و ترمز‌گیری هر یک از عملکردها مورد بررسی قرار می‌گیرد. به طور خاص در حین انجام آزمون شتاب‌گیری و ترمز‌گیری هر یک از عملکردها، گردش سازه بالایی (میز گردان) پس از ترمز‌گیری، لقی دندانه‌های میز گردان هم باید بررسی شوند. در حین بالا بردن بار و بوم، کافی بودن طول طناب فولادی، سالم بودن آن، پیچش مناسب طناب به دور درام بررسی می‌شود. در حین انجام آزمون (شرایط عادی عملیاتی) کیفیت حرکت و عملکرد کلیدهای حد بررسی شده، نباید هیچ گونه ارتعاشات غیرعادی مشاهده شود. در حین بالا بردن بار کافی بودن طول طناب فولادی، سالم بودن آن و پیچش مناسب طناب به دور درام هم بررسی می‌شود.

دستورالعمل های آزمایشهای انطباق ارتقای بالابری، سرعت حرکت قلاب و بوم در هر دو جهت، عملکرد وسایل حدی و وسایل رانش مطابقت داشته باشد.

۴-۴-۵ آزمون بار : (۱۰۴۵۲)

پس از انجام آزمون‌های عملکردی بدون بار و در صورت موفقیت، یک بار هم عملکرد جرثقیل با بار اسمی مورد آزمون قرار می‌گیرد. به منظور انجام آزمایش، جرثقیل باید مجهز به تمامی تجهیزات مناسب برای کارکردن با بار قابل حمل طبق مشخصات باشد. (۱۰۴۵۲)

آزمون های بار باید شامل آزمون استاتیکی، دینامیکی، پایداری باشد. بار آزمون نباید از ۱۱۰٪ بار اسمی تجاوز کند. ممکن است لازم شود ابزارهای ضروری کمک عملیاتی در صورت ایجاد مزاحمت در آزمون موقتاً در حین اجرای آزمون غیرفعال شوند. در هر صورت امکان جداسازی اجزا در حین آزمون بعد از آزمون، امکانات وارسی و یا تنظیم مجدد وسایل باید فراهم شده باشد. (۱۲۰۰۶-۱)

بار آزمون استاتیکی باید حداقل ۱۲۵٪ برابر ظرفیت اسمی دستگاه باشد و بار آزمون دینامیکی حداقل باید برابر ۱۱۰٪ برابر ظرفیت اسمی دستگاه باشد. (۱۰۰۷۱)

در همه حالت آزمایش باید مثبت منتظر شود، اگر هیچگونه ترک، تغییرشکل دائمی، پوسته شدن رنگ یا هرنوع خرابی که عملکرد یا اینمنی جرثقیل را تحت تاثیر قرار دهد مشاهده نشود و هیچ اتصالی سست یا خراب نشود. آزمایشها برای هر یک از سیستم های بالابری باید بصورت جداگانه انجام شود مگر مطابق دستورالعمل ها مجاز شمرده شده باشد.

وقتی تجهیزات چرخ یادی هنگام کارکردن روی چرخ ها آزمایش می شوند ، چرخها باید بین ۳٪ فشار مشخص شده توسط سازنده باد شوند، و تمامی چرخ ها در حالت حرکت به جلو باشند. (۱۰۴۵۲)

برای انجام آزمایش های جرثقیل ها با پایه، در حالت "پایه ها باز" ، جرثقیل باید تا حد ۵٪ تخت باشد. (۱۰۴۵۲) در صورت لزوم آزمون باید در شعاعها، طول و زوایای بوم مختلف، وضعیت های مختلف پایه های تعادلی و نواحی بار برداری مختلف انجام شود. در این آزمون تعادل (بار برداری) و عملکرد تجهیزات مورد بررسی قرار می گیرند. در حین انجام آزمون نباید هیچ گونه نشتی در سیستم هیدرولیک و ارتعاشات غیرعادی مشاهده شود.

برای انجام تست بار اسمی را به میزان ۱۰ تا ۲۰ سانتی متر از زمین بلند کرده، در محدوده مجاز (شعاع و زاویه مجاز) حرکت می دهیم و عملکرد تجهیزات از جمله ترمز، کلاچ ها را بررسی می کنیم. پس از بررسی عملکرد تجهیزات بار را به مدت حداقل ۱۰ دقیقه نگه داشته، نشتی سیستم هیدرولیک بوم و پایه های تعادلی و عملکرد ترمزها مورد بررسی قرار می گیرند. پس از انجام این تست استحکام پیچ و مهره ها و جوش و رنگ سازه و دمای روغن هیدرولیکی بررسی می شود. در هر دو حالت بی بار و با بار آزمون باید ظرفیت حرارتی کلیه ترمزها با تکرار عمل حرکت و ترمز و یا مطابق توصیه سازنده و عملکرد خودکار در هنگام قطع منبع قدرت بررسی و صحه گذاری شود. آزمایشها دینامیکی به منظور ارزیابی عملکرد مکانیزم های جرثقیل و ترمزها انجام می شود. آزمایشها بصورت کنترل شده و توجه شود که مقادیر شتاب، شتاب ترمزی، سرعتها محدود به مقادیر مناسب برای کارکرد عادی جرثقیل باشند.

آزمایشها دینامیکی برای هر کدام از حرکتهای جرثقیل جداگانه انجام شود، مگر مطابق دستورالعمل ها مجاز شمرده شده باشد. آزمایشها باید شامل تکرار شروع و توقف هر حرکت در محدوده هر حرکت بوده و باید حداقل ۱ ساعت در سیکل عملیاتی مورد نظر ادامه باید.

در زمان آزمایش سرعت باد نباید از 30km/hr بیشتر باشد و نیاز نیست که در بدترین شرایط باد تست انجام شود. (۱۰۴۵۲)

۴۴-۷ اجزای بار آزمون

اجزای بار آزمون می توانند شامل موارد زیر باشد:

- قطعات جداگانه فولادی و/یا بلوکه هایی از سایر مواد از جمله بلوک سیمان

- محفظه های پر از آب یا شن یا سایر مواد دانه ای با چگالی یکنواخت

محفظه های حاوی بارهای آزمون می توانند از هر محفظه ای با قابلیت تحمل اینم بار آزمون باشد. محفظه باید دارای علامت گذاری روی دیواره برای نشان دادن حجم، دارای شکل ساده برای محاسبه و دارای وسیله ای موثر برای تخلیه و پر کردن باشد.

تعیین روش وزن بار آزمون به روش های مستقیم، ترکیبی بر اساس استاندارد ISIRI-10070 انجام می شود.

رویه آزمون باید مطابق با الزامات سازنده جرثقیل باشد. افزایش تدریجی بار آزمون می تواند در آزمون های استاتیک و پایداری مشخص شده در استاندارد ملی ۱۰۰۶۲ و یا ISO4310 صورت پذیرد.

۴۵-۷ گزارش اندازه گیری جرم بار آزمون می تواند مستقل و یا همراه آزمون جرثقیل ارایه شود و باید شامل :

- ۱- داده های عمومی بار و تاریخ و محل اندازه گیری ها

- ۲- نام و آدرس سازمان/شخصی که اندازه گیری ها و محاسبات جرم بار را انجام داده است.

- ۳- تجهیزات بکار رفته برای اندازه گیری و داده های ثبت شده و آخرین کالibrاسیون تجهیزات

- ۴- نتایج اندازه گیری ها و/یا محاسبات جرم آزمون

۴۶-۷ گواهی آزمون و تأیید سلامت

بعد از تکمیل آزمایش، گزارشی از فهرست نتایج و یافته های آزمایش باید تهییه شود. گزارش باید به شناسایی جرثقیل مورد آزمایش، مکان و زمان انجام آزمایش ها ، نام ناظر آزمایش بپردازد.

گزارش باید برای هر یک از حالت بارها، مکانها، چیدمانها، روش ها، و یافته ها منحصر به فرد باشد.

در صورت عدم مشاهده عیب در دستگاه و یا رفع عیب مطابق دستور کار بازرسی فنی و نهایتاً انجام تست بار، گواهی نامه آزمون و تأیید سلامت جرثقیل موبایل تأیید می شود. ذکر تاریخ آزمایش و تاریخ اعتبار گواهی سلامت الزامی است.

۷-۴-۲۴ بالابری ایمن افراد

سکو دارای پلاک مشخصه شامل اطلاعات سازنده، شماره سریال ، تاریخ تولید ، ماکریسم بار شامل وزن افراد و تجهیزات همراه، وزن سکوی خالی، مشخصات سیستم تعليق منطبق و شماره گواهی ساخت شامل طراحی، نظارت و تاییدیه نهایی ساخت و شرایط محیطی کارکرد می باشد.

قبل از هر بالابری با سکو تمامی سکو تجهیزات اتصالی با ۱۲۵٪ بارنامی به مدت ۵ دقیقه آزموده و پس از بازرسی بالابری انجام شود. تست بعد از هر اصلاحات و تعمیر به اندازه ۱۵۰٪ ظرفیت نامی به مدت ۵ دقیقه انجام شود. جایگاه کاری بدون نوسانات و لرزش و دارای عناصر تعدیل کننده ، ضدلغزش ، از مواد تاخیر دهنده آتش سوزی ، اتصالات بشکلی باشد که از لق شدن ناگهانی جلوگیری کند، تجهیزات نامرتبط منتقل شوند، لبه ها حداقل با شعاع ۲ میلیمتر پخ زده شوند، مقاومت در برابر شوک الکتریکی شده باشد(مطابق بند ۶ از استاندارد ملی ۶۰۲۰۴-۳۲)

۷-۴-۲۴-۴ سیستم تعليق سکوی بالابرندۀ باید:

- ۱- سیستم تعليق تکی دارای ضریب ایمنی ۷ و دوتایی حداقل ۵ باشد.
- ۲- سیستم تعليق باید امکان تغییر زاویه سکو را در صورت حرکت افراد به اندازه بیش از ۱۰ درجه را پذیرد.
- ۳- در صورت استفاده از بست اشکی شکل، از انگشتی در داخل حلقه استفاده شده باشد و پیچ های U شکل بر روی قسمت مرده طناب بسته شده و قسمت تحت بار طناب بر روی زین کلیپ (از چدن نرم استفاده نشود) قرار گیرد.
(مطابق با توصیه های سازنده طناب یا جرثقیل یا سازنده کلیپ)
- ۴- زنجیر در صورت استفاده دارای گرید حداقل ۸۰ باشد.
- ۵- اسلینگهای استفاده شده باید از master link برای اتصال به قلاب تجهیزات بالابری و یا شاهین نوع پیچی با میخ پرچی باشند.
- ۶- Synthetic webbing و یا طبیعی و مصنوعی طناب های اسلینگ برای سیستم تعليق استفاده نشوند. زنجیر و یا طناب اسلینگها باید دارای ظرفیت مهر شده بصورت دائم و برای سکو بالابری افراد مشخص تفکیک شده باشد.
- ۷- مجهز به محدود کننده بالابری و در زمان حرکت در سطح پایین تر از تراز جرثقیل محدود کننده حد پایین باشند.

۷-۲۴-۴-۲- سکوی بالابرندۀ افراد معلق شده باید:

- ۱- ضریب ایمنی سکو ۳ و برای تمامی مواد و اتصالات و رعایت شده و توسط شخص ذی صلاح طراحی، نظارت و تایید شود.
- ۲- نرده محافظت با ارتفاع ۹۹۰ تا ۱۱۴۰ mm با میله میانی و پاخور ۹۰ mm پیش بینی شود. فاصله بین میله میانی و پاخور با فلز مقاوم محافظت و تمامی مجموعه نرده قادر به تحمل نیروی ۱۳۵ کیلوگرم بصورت افقی و یا به سمت پایین در ۱ ثانیه مرتعی باشد.
- ۳- محل اتصال سکو باید برای اتصال کمریند کار درارتفاع به تعداد افراد مناسب و ظرفیت داشته باشد.
(ظرفیت حداکثر ۳ نفر (۱۰۳۵۸-۱))
- ۴- سطح کف دارای مقاومت به لغزش و حداکثر بازشو با قطر ۱۳ میلیمتر باشد . (وزن به ازای هر نفر ۱۳۵ کیلوگرم)
- ۵- وسیله برای ایمن بستن تجهیزات حمل شونده روی سکو پیش بینی شود.
- ۶- ورودی باید مجهز به سیمی باشد که از باز شدن ناخودآگاه جلوگیری کند.
- ۷- محافظ بالاسری باید امکان دید واضح به تجهیزات بالابری را از هر نقطه از سکو ممکن سازد.
(قطر حداکثر بازشو (mm) ۱۳)
- ۸- امکانات اضافی در شرایط خاص آب و هوایی توصیه شده توسط سازنده باید موجود باشد.
- ۹- سکوی قابل اتصال به بوم نباید به Luffing jib متصل شود.
- ۱۰- پیش از استفاده از سکو تمامی عملکردهای جرثقیل بازدید و از سلامت آنها اطمینان حاصل شود.
- ۱۱- تمامی جوشها توسط یک چوشکار شایسته انجام و توسط شخص ذیصلاح تایید شود. (۱۰۳۵۸-۱)
- ۱۲- هشدار مبنی بر عدم استفاده از جرثقیل مگر در شرایطی که امکان استفاده از وسیله ایمن تر وجود ندارد، نصب شده باشد. (۱۰۳۵۸-۱)

۸- سوابق

کد پرونده	نام پرونده	کد فرم	محل نگهداری	مدت نگهداری
	پرونده بازرسی جرثقیل		بایگانی واحد بازرسی تجهیزات بالابری	۳ سال

۹ - پیوست‌ها

ارایه شده در انتهای دستورالعمل

مرجع	عنوان	شماره پیوست
ISIRI 12006-2	۱۲۰۰۶-۲- جدول ۱ - الزامات کاربرد وسایل جرثقیل سیار	۱
INSO 10068-1	جرثقیل ها- بازرسی ها- قسمت ۱- کلیات	۲

۱۰ - مدارک مرتبط

عنوان فرم	کد فرم
دستورالعمل بازرسی جرثقیل های موبایل	
چک لیست بازرسی جرثقیل موبایل	
چک لیست تست بار جرثقیل موبایل (Load Test)	
گواهینامه آزمون و سلامت بار جرثقیل موبایل	
فرم خلاصه گزارش بازرسی	
فرم گزارش جامع بازرسی	
فرم گزارش عدم انطباق	
فرم دستور کار بازرسی	
دستورالعمل ایمنی، بهداشت و حفاظت وسایل حمل و نقل و جابه جایی اشیاء	

پیوست ۲

(استاندارد ۱- جرثقیل ها- بازرسی ها- قسمت ۱- کلیات

پیوست ت

(الزامی)

افراد واجدصلاحیت برای نوع بازرسی

به جدول ت-۱ مراجعه شود.

جدول ت-۱- افراد واجدصلاحیت

بازرسی کلی	بازرسی سوردى	بازرسی دوره ای اضافی	بازرسی دوره ای	بازرسی مستمر	بازرسی روزانه
					کاربر
				شخص نگهداری کشته	شخص نگهداری کشته
				نکسین با تجربه	نکسین با تجربه
		بازرس جرثقیل	بازرس جرثقیل	بازرس جرثقیل	بازرس جرثقیل
		مهندس متخصص	مهندس متخصص	مهندس متخصص	مهندس متخصص

فرد نگهداری کشته در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۳۵۸ مشخص شده است.

بازرس جرثقیل در استاندارد ISO 23814 مشخص شده است.

نکسین با تجربه فردی است با سابقه و تجربه، دارای مهارت و دانش کافی در حوزه جرثقیل ها و اشتاین کافی با مقررات مربوط به تعیین انحرافات از شرایط مناسب (یعنی پرسیل آموزش دیده).

مهندسان متخصص مهندسی است با تجربه در طراحی یا نگهداری جرثقیل ها، دانش کافی در ارتباط با مقررات و استانداردها و تجهیزات لازم برای انجام بازرسی، علاوه بر این، یک مهندسان متخصص مهندسی است که در موقعیت قضاوت در مورد شرایط ایمن جرثقیل بوده و اینکه بتواند تصمیم بگیرد که چه تمهدی به منظور اطمینان از ادامه کار کرد ایمن جرثقیل بیاندیشد.